CUMARTESİ
8
2. Kânun 1938
YIL: 21-3
Sayı: 7182-1272

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun, İstanbul
Telef. 21413 (Yazı) 24370 (İdare)

Tiryaki Sigarası
Piyasaya çıktı
TECRÜBE
ETTİNİZ Mİ?

Hatay komisyonu aldanıyor?

İngiliz eksperi Bay Reed yapılan intihabat nizamnamesi hakkındaki itirazlarımıza karşı beynelmilel komisyon adına cevap veriyormuş!

1 - 1 - 1938 tarihli fransızca "Le Temps" gazetesinin ilk sayfasında millî davamız olan Hatay meselesi hakkında mühim bir fıkra çıktı.. Bu fıkrada Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Aras tarafından Milletler Cemiyeti sekreterliğine gönderilen protesto telgrafları hülâsa edildikten sonra Hatay intihabat komisyonu başkanı olan İngiliz eksperi Bay Reed'in cevabı ilâve olunmuştur. Bay Reed gûya komisyon adına demiş ki:

— *Sancaktaki idare heyeti ile komisyonumuz istişarede bulunmadı; yalnız muayyen bazı noktalar hakkında bazı konkret malûmat almakla iktifa etti. Hatayda yapılacak intihabatın şekli hakkındaki nizamname Cenevrede hazırlanmıştır. Komisyon bunun mesuliyetini tamamiyle kendi üzerine alır. Bu nizamnamenin Fransız hükûmetine gönderilmesi de malûmat almak için değildir. Belki Fransa mandater devlet olmak itibariyle bu nizamnamenin Sancakta tatbik edilebilmesi tasdiki icap ettiğinden bu muamelenin icrasını temin içindir.*"

Eğer Milletler Cemiyeti tarafından Hatay intihabatını yapacak komisyonun başkanı olan zat hakikaten bu sözleri söylemiş ise büyük esefle kaydetmek mecburiyetindeyiz.

Vakıa beynelmilel komisyon şimdiye kadar Hatay işlerinde takip ettiği usul ile büyük bir hataya düşmüştür. Artık bu hatalı yolda geri dönülemez bir derecede ilerilemiş olan bir komisyonda kendi kendine hatasını tashih edecek bir hakseverlik görülemezse, buna hayret edilemez. Fakat bu komisyonun yaptığı hataları tamir yerine müdafaa etmesinin de bir derecesi vardır. Yukarıya kaydettiğimiz sözler bu noktadan da hayreti mucip olacak bir mahiyeti haizdir.

Türkiye ile Fransa arasında ihtilâflı bir mesele olan Hatay işine Milletler Cemiyeti ne sıfatla müdahale etmiştir? Her ikisi Milletler Cemiyeti âzasından olan iki devlet arasında uzlaştırıcı olmak sıfatiyle değil mi? Bunun için Hatay anlaşması Cenevre müessesesinde Türkiye ile Fransa arasında müsavi şerait ile imza edilmedi mi? Bu takdirde Hatay idaresinin yarınki şeklini kat'î surette kuracak olan intihabat yapılırken bu intihabatı idare edecek Hatay komisyonunun Türkiye ile Fransayı birbirinden kıl kadar farklı bir vaziyette tutması bile Cenevre anlaşmalarının esasına muhalif bir hareket teşkil etmez mi?

ASIM US

(Sonu: sa. 6 sü 5)

Hahamhaneye cevap

"Hahamhane kadılarında "Türkçeden başka lisanla görüşülmez„ diye yazılı olduğu halde odaların içinde neden Türkçe konuşulmuyor?„

"Hahamhane hükûmeti iğfal ve istihza mı ediyor?„

"Yoksa Yahudilerin türkçeyi bırakıp ecnebî bir lisanla konuşmaları siyasî bir maksada mı müstenit„

Manisa Saylavı Sabri Toprağın hariçten gelecek muhacirlerin memlekete girmemeleri için Büyük Millet Meclisine vermiş olduğu kanun lâyihası üzerine (Haber) arkadaşımız bir müddet evvel Hahamhanede "sahibi salâhiyet" bir zat ile bir mülâkat neşretmişti. Sabri Toprak hariciye encümeninde bulunan lâyihasının müzakere edilerek umumî heyete verilmesini rica için encümen başkanlığına hitaben gönderdiği bir mektubunda (Haber)-de çıkan mülâkattan bahis ile "sahibi salâhiyet zatın" sözlerine madde madde cevap vermiştir.

(Sonu: Sa. 2 Sü 2)

Suriye Başvekilinin bir muhalife verdiği cevap

Bir ordun varsa buyur, harbet!

İskenderunda çıkan "Vahdet" gazetesi yazıyor:

Son gelen Şam gazeteleri, Suriye Başvekili Cemil Mardamın Paris ve Ankara seyahatini müteakip Suriyedeki muhaliflere karşı aldığı şiddetli tedbirlerden dolayı meb'usan meclisinde bazı münakaşalar ve gürültüler olmuştur.

Şam Meb'usu Münir Aclanî gazetesinin tatilini vesile ittihaz ederek hükûmete hücum etmiştir. Dahiliye vekili ve sonra Başvekil Cemil Mardam kürsüye çıkarak söz söylemişlerdir.

Cemil Mardam İskenderun meselesine temas ettiği bir sırada Münir Aclaniye dönerek şöyle demiştir:

"Hükûmet hepinizin bildiği gibi uhdesine düşen vazifeyi yapmıştır. Esseyidü Aclanî; müstevli bir ordun varsa, buyur, harbet; ben de askerin arasında gönüllü olarak bulunayım! Fakat biliyorum, şarlatanlık yapıyorsunuz ve ancak müfsitlik yapmasını bilen cebin adamlarsınız!"

Münir Aclanî kendini müdafaaya kalkışmış ise de, meb'uslar gürültü çıkararak söz söylemesine mâni olmuşlardır.

Suriye Başvekili B. Cemil Mardam

Fransız - Suriye muahedesinin tatbiki için
Müzakereler başladı

Paris, (A.A.) — Şamdan bildirildiğine göre, Fransız fevkalâde komiseri ile Suriye hükûmeti mümessilleri arasında Fransa - Suriye muahedesinin tatbiki hususunda müzakerelere başlanmıştır. İki hafta kadar sürecek olan bu görüşmeler esnasında bilhassa ekalliyetler meselesi ile idarî ve dinî hukuk meseleleri mevzuu bahsedilecektir. Suriye devleti servislerinde Fransız mutahassısları kullanılması da ayrıca görüşülecektir.

Cemiyeti Akvamdan *Çekilecekmişiz!*

İskenderunda çıkan "Vahdet„ gazetesinde okunmuştur:

Deyli Herald gazetesinin Cenevre muhabirine atfen yazdığına göre Türkiye hükûmeti şayet Sancak intihap nizamnamesi arzu edildiği gibi tadil edilmezse Cemiyeti Akvamdan çekileceğini cemiyet mahafiline ihsas etmiştir.

Romanyadan çıkarılanlar
Memleketimize girebilirler mi?

Dünkü (Cumhuriyet) gazetesinde Romanyadan kaçan Yahudilerin Türkiyeye gelmeleri mümkün olup olmadığından bahsedilerek şöyle deniliyor:

"Yeni teşekkül eden Romanya kabinesinin miktarları (800,000) e baliğ olan Romanya Yahudileri memleket haricine çıkaracağı hakkındaki haber Museviler üzerinde derin bir tesir husule getirmiştir. Muhtelif hükûmetlerin Romanyadan çıkarılacak

(Sonu: sa 6 sü 4)

İzmirde feyezan
Sular taşmakta devam ediyor
Mahsulât çok zarar gördü

İzmir, 7 (Hususî) — Gediz nehri kabarmakta devam ediyor. Sular Menemen havalisinde dört bin dönümlük ekilir araziyi kaplamıştır. Üç köy daha kısmen su altında kalmıştır.

Manisa ile Muradiye arasında beş nüfuslu bir ailenin, kulübeleriyle beraber sular arasında sürüklendiği söylenmektedir. Kendilerinden hiç bir haber alınamamıştır.

(Sonu: sa. 6 sü 5)

İlâvemizle beraber
Bugün 24 sayfa
Sayısı Heryerde 100 Pr.

Holivuda giden ilk Türk gazeteci
TURAN AZİZ

Bugün beşinci sayfamızda hatıralarını anlatmağa başladı

Garbo, Janet Makdonalt, Mey Vest, Ramon Novaro, Klar Gabel, Karol Lombard

Bütün bu meşhur yıldızların hususiyetlerile beraber film çevirme tarzlarını nükteli bir üslûp içinde okuyacaksınız

Japonya Çinin sulh istemesini bekliyor
Fakat Çin külliyetli miktarda top tüfek almakla meşgul

Londra, 7 (Hususî) — Tokyodan bildirildiğine göre, Japon başvekili Prens Konoye, hariciye, harbiye ve bahriye nazırları ile beraber yaptığı bir toplantıda Çinin sulh istemek niyeti hakkında görüşmüşlerdir.

Bu toplantının sonunda neşredilen

(Sonu Sa.6 Sü.4)

Denizbank
Genel direktörlüğüne
Bay Omer Lütfi tayin edildi

(Yazısı 6 ncı sayfada)

Hahamhaneye cevap

(Üstyanı: 1 incide.)

(Haber) in hüviyetine sadece "sahibi salâhiyet" tabiri ile işaret ettiği zat Yahudiler arasında türkçe konuşulması hususundaki arzuların yerinde ve haklı olmakla berabe;r böyle bir vaziyetin yaratılması için hükûmetin müdahalesine ihtiyaç bulunduğunu söylemiş olduğundan Sabri Toprak lâyihasını bundan dolayı verdiğini de anlatmak istemiştir. Sabri Toprağın Hahamhanedeki sahibi salâhiyet zata cevap olmak üzere hariciye encümeni başkanlığına göndordiği cevap şudur:

Hariciye Encümeni Yüksek Heyetine:

Encümeni âlilerinde bulunan bir kanun teklifimi tenkit yolunda Hahamhanenin mütalealarını bildiren mülâkatmatbuatta intişar etti; Yahudilerin cür'et ve küstahlıklarının ne kadar büyük olduğunu gösteren şu mülâkatı okumanızı, yüksek vatanseverliğinizden, dilerim.

Bu mülâkat, Hahamhanenin tayin ettiği, gösterdiği salâhiyettar bir adamı ile (Haber) gazetesi muhbiri arasında olmuştur; mülâkatı mutazammın gazete maktuası merbuttur. Bu mülâkatın satırları hizasına rakamlar konarak bu cevapların taallûk ettiği yerler gösterilmiştir.

1 — "Hahamhanede türkçeden başka lisanla görüşülmez..."

Hahamhane odalarının kapılarında asılı bu levhaları gören her Türkün mütehassis ve memnun olmaması mümkün değildir; ne güzel.

Hahamhane bütün Türk Yahudilerin vicdanları üzerind ebir hâkimiyeti haiz olması, onların maneviyat ve sairesini idare etmesi itibarile Yahudilerin memleketin en yüksek menfaati olan millî lisanla konuşmalarını, bu suretle, temine çalışmasının çok iyi olduğu şüphesizdir. Şayanı takdirdir. Esasen Türkiyede yaşamaları, Türk tabiiyetinde bulunmaları, bilhassa Almanyada, Polonyada, Romanyada ve sairede gördükleri gibi bir muamele görmeyip, rahat ve huzur içinde yaşamaları itibarile Hahamhane heyetinin birinci, asil ve necip vazifelerinden biri, başlıcası da budur. Bundan dolayı başhahama, mesai arkadaşlarına bir aferin dememek imkânsızdır.

2 — "Odadaki seslere şöyle bir kulak kabarttım, ne konuşulduğunu anlıyamadım. Tekrar bütün dikkatimi kulaklarıma toplıyarak dinledim; konuşulan dil türkçe değildi."

Bu ne demek? Bu ne istihza? Demek levhaların hükmü Hahamhane mensubini hakkında carî değil? Acaba neden? Hahamhanede oturanlar Türk tabiiyetinde değil de ondan mı? Eğer böyle ise çok fena. Demek Türk tabiiyetinde bulunan seksen bin Yahudi ecnebiler tarafından idare olunuyor; bu Türk Cümhuriyet idaresile, Türk hâkimiyetile nasıl telif olunabilir? Hükûmet bu hale karşı nasıl lâkayt, sakin kalabilir?

Hayır, Hahamhane odalarında çalışanlar Türk tabiiyetinde bulunan Yahudilerdir. Bu takdirde bu ne demek? Odalarının kapıları üstünde:

"Hahamhanede türkçeden başka lisanla görüşülmez.."

Yazılı olduğu halde odalarının içinde bu adamlar neden türkçe konuşmuyorlar? Neden ecnebi lisanla konuşuyorlar? Hahamhane memurları kapılarına astıkları levhaların ahkâmına kendileri riayet etmezlerse dışardan gelecek herhangi bir Yahudiyi bu levhalara riayete nasıl mecbur edebilirler? Demek levhaların tâliki samimî bir hisse, millî bir düşünceye bağlı değil. Ancak Türkleri, hükûmet idaresini iğfal ve onlarla istihza, onları tahkir maksat ve emelile asılmış oluyor. Türklere, hükûmete ibret.

3 — "Evvelâ bu lâyiha bugünkü rejime uygun değildir..."

Hahamhanenin hukukşinas söz sahibi ne demek istiyor? Acaba rejime muhalif olan kanunî maddeler midir? Demek istiyor? Kanun teklifinin mevzuu, hariçten memlekete ecnebi, yabancı Yahudilerin sokulmamasıdır. Hariçten yabancı Yahudilerin memlekete bırakılmamasının rejimle ne alâkası vardır? Bir memleketi cümhuriyet ile idare etmek, kapısını, bacasını uygunsuz, muzır olan herkese açmak mı demektir? Hukukşinas olan Hahamhane memuru bilir ki, cümhuriyet bu demek değildir. Bu takdirde bu zat ne demek istiyor? "Her ne kadar sizce, hukukan, öyle ise de Hahamhanece öyle değildir; Hahamhanece, memlekete ne kadar muzır olursa olsun, Yahudilere uygun olan her şey, rejim iktizasındandır" mı demek istiyorlar? Böyle ise ne bâtıl, ne küstahane düşünce.

Hahamhanenin sahibi salâhiyet söz sahibi, ve Hahamhane heyeti ve bütün Yahudiler bilmelidirler, inanmalıdırlar ki, memlekete, Türk milletinin menafiine muzır olan her şeyin men'i rejime muvafıktır, rejim iktizasındandır.

Hariçten gelecek muhacir Yahudilerin, Türk olmak istiyen Yahudilerin memlekete ve Türk tabiiyetine kabullerinin ne kadar muzır olacağı da kanun teklifi lâyihasının esbabı mucibe mazbatasında pek mufassal olarak teşrih edilmiş, gösterilmiş, ispat olunmuştur.

Acaba asıl kanunun maddelerini değil de esbabı mucibe mazbatasını mı rejime muhalif murad ediyor?

Esbabı mucibede Türk Yahudilerinin kasten türkçe konuşmadıkları zikredilmiş, tasrih kılınmıştır, yalan mı? Hatta Hahamhanenin sahibi salâhiyet söz sahibi, bu mülâkatında Yahudilerin türkçe konuşmıyacaklarını gizlemiyor, âşikâr söylüyor, itiraf ediyor.

Hahamhanenin nazarında Yahudilerin hepsi de türkçe bildikleri halde kasden, kendilerine verilmiş bir ecnebi mürebbi heyetinin terbiyesi tesirile türkçe konuşmamaları bir cürüm değil rejime muhalif değil de ancak onların bu sakim, bu muzır hareketlerini söyliyerek intibaha davet mi rejime uygun olmuyor? Çok hodbin, çok küstah düşünce. Yahudilerin bu küstah düşünceleri Türkler için, hükûmet için calibi dikkat olmalıdır.

4 — "Osmanlı İmparatorluğu, Yahudileri memleketine kabul ederken bir takım şartlar koşmuştur..."

Yahudilerin Türkiyeye kabul olundukları zaman, onlara ecdadımız tarafından gösterilen muameleler, şartlar değil, lûtuf ve müsaadelerdir. Bu lûtuf ve müsaadeler, müsamahalar neden bu günkü Yahudilerin sakim âdetlerini muhik göstermeğe vesile olsun? Bu da safsatalı bir müdafaa. Yahudileri kendi hallerine terketmiş olmak; onlara: Siz gidin, ecnebi müesseselerin idaresi, terbiyesi altına girin, Türkleri tahkir edecek âdetleri kendinize âdet edinin mi demektir?

Dünyada akıl ve zekâsile tanınmış Yahudilerden böyle bir gaflet tahmin olunabilir mi? Asla. Bu takdirde, Yahudilerin türkçeyi bırakarak ecnebi lisanla konuşmaları, bilerek bir maksadı siyasiye müstenit olduğu şüphesizdir.

Eğer böyle bir maksat takip etmiyorlarsa yirmi dört saat içinde bütün Yahudiler bülbül gibi türkçe konuşabilirler, çünkü hepsi türkçe bilirler; halbuki konuşmıyacaklardır. Bu hakikat aşağıda Hahamhanenin sahibi salâhiyet söz sahibinin itirafile de musaddaktır.

Gazete muhbirinin de işaret ettiği gibi Yahudiler yalnız Beyoğlunda oturmuyorlar, Ankarada, İzmirde, Balatta, Şişlide, Nişantaşında... Diğer birçok yerlerde oturuyorlar. Buralarda oturup ta ecnebi lisanı konuşan Yahudileri, salâhiyettar zat nasıl müdafaa edecektir acaba?

Müdafaadan âciz olduğu için o tarafları meskût geçmiştir. Beyoğlunun türkçe konuşulmaz bir hale gelmesine başlıca sebep, birinci âmil Yahudiler dir. Beyoğlunda ecnebi lisanla konuşmak modasını yaratan Yahudilerdir. Malûmdur ki, Sultan Hamid devrinde Türklerin lisan öğrenmeleri, ecnebi mekteplerine gitmeleri menedilmişti. Türkler o devirde ecnebi lisanla konuşmazlar, içlerinde pek az lisan bilen vardı. Ermeniler türkçe konuşurlar, Rumlar da kendi dilleri olan rumcayı söylerlerdi. Fakat Yahudilerin hepsi de o devirde ecnebi lisanla konuşmağa başlamışlar ve Beyoğlundaki şikâyet ettikleri muhiti kendileri vücuda getirmişlerdir; Beyoğlunu ecnebi müstemlekesi rengine sokanlar onlardır. Bundan nasıl kendilerini mazur göstermek vesilesi çıkarıyorlar? Bu da anlaşılmaz bir mantık. Şüphesiz asıl membaı fesat (Alliance İsraelite) mektepleri, bu mekteplerin memleketimizde kurduğu terbiyedir.

5 — "Alyans İzraelit mektepler açmış, Yahudi camiasına hulûl etmiştir.. Bugün, gene zamanın tabiî icabı olarak, bu teşekkül kendi kendine memleketimizden gitmiştir..."

Salâhiyettar zat, bu sözü ile Alyans İzraelitin Yahudi camiasına, iddiamız veçhile, hulûl ettiğini itiraf ediyor, sonra artık Alyans İzraelit mekteplerinin memleketten kalktığını iddia ediyor. İtirafı ne kadar doğru, mukarini hakikat ise, iddiası da, aksine, o derece fahiş, bâtıl. Çünkü Alyans İzraelit mekteplerinin ruhu, talim ve terbiyesi memleketimizden asla kalkmamış, çıkmamıştır; bugünkü mekteplerde ayni ruh, ayni terbiye idame olunmaktadır. Alyans İzraelit, Türkiyedeki Türk Yahudileri kendi programı dahilinde talim edecek, yetiştirecek yerli Yahudi hocalar yetiştirdikten sonra hariçten göndermiş olduğu hocaları çekmiş, başka yerlere göndermiştir. Bu demek, Alyans İzraelit terbiyesi memleketten kalkmış demek değildir; haricî Alyans teşekkülü gitmiş, fakat ektiği menhus ruh ve mefkûre yetişmiş ve yaşamaktadır.

6 — "Esasen kanunlarda bu gibi muhacirler hakkında kat'i hükümler vardır..."

Bu iddia ve beyan da doğru değildir, çünkü Türk Cümhuriyeti kanunlarında henüz yabancı memleketlerden gelecek yabancı, muhacir Yahudilerin mutlak ve kat'ı olarak Türk tabiiyetine alınmaması, Türk memleketine sokulmaması hakkında bir hüküm yoktur, teklif tam zamanında yapılmıştır. Memleketin âli menfaatine uygundur, diğer mevcut kanunların ahkâmı, bu teklifin dileğini temin edemez. Çünkü Almanyada şiddetli bir ateşle başlıyan, Polonyada yüz gösteren, Romanyada baş kaldıran, diğer bir takım devletlerde de kendini hissettiren Yahudilerden nefret ve onlara husumet duygularının hâsıl edeceği cebrî Yahudi muhaceretleri evvelce yapılmış olan cümhuriyet kanunlarında düşünülmemiştir, bu teklif yeni hâdiselerden doğmuş bir tekliftir.

7 — "Böyle bir vaziyetin yaratılması için, zamanla düzelir nazariyesi tamamen boştur. Eğer hükûmetin bir müdahalesi olmazsa, bu hal, şimdiye kadar olduğu gibi, şimdiden sonra da, ayni şekilde, sürüp gidecektir..."

Salâhiyettar zat, yukarıda altı maddede geçen boş müdafaalarından sonra tek bir hakikat, acı bir hakikat söylüyor: Bugün Türkiyede bulunan Türk tabiiyetindeki Yahudiler, Türklüğe karşı o kadar zehirlenmişlerdir ki, biz Türklerin gösterdiği hüsnü muamelelerle, nüvazişler ile asla ve kat'a Türk camiasına, Türk mefkûresine girmiyecekler, hattâ, türkçe bildikleri halde türkçe konuşmıyacaklardır. Çünkü Hahamhane idaresi altında tutmakta olduğu Yahudi kütlesinin kendiliğinden, güzellikle Alyans İzraelit terbiyesinden, onun takip ettirmek istediği mefkûreden ayrılmasına müsaade edemez. Çünkü, Yahudilerin nazarında, Alyans Izraelit terbiyesi ve ona tabiiyet, Türk tabiiyetinden mukaddestir, Türk tabiiyetinin icabı olan türkçeyi konuşamazlar. Ancak maddî bir menfaatin tahakkuku ihtimali lüzumunda kullanırlar. Onlarca mergup olan dil, Alyans İzraelit'in verdiği dildir, meğer ki, hükûmet müdahale ede. Yapılması kendi ellerinde olan bir iş için hükûmetin müdahalesini talebin sebep ve hikmeti ne olabilir?

1 — Hariçte bulunan Yahudi teşekküllere karşı kendilerini mazur gösterebilmek; yahut,

2 — Türklerden şikâyet edebilmek fasit vesilesini ellerine alabilmek; veyahut,

3 — Pek zayıf bir ihtimale göre: Türkiyedeki Yahudileri Hahamhane haricinde kuvvetlerin tesiri altında bulundukları cihetle Hahamhane bunları doğru yola sevkte âciz olduğundan hükûmetten istiane etmektir.

Hükûmetin müdahalesini talebin sebebi her ne olursa olsun, hükûmet bu talebe icabet etmeli, memleketin âli menfaatlerini düşünerek, lâzımgelen kanunî tedbirleri ittihaz eylemelidir; Yahudiliğin önünde zaıf göstermemelidir. Bu meselenin halli zamanı da bu zamandır.

Bu açık fikrinden, bu açık mütaleasından, bu acı hakikati böyle üryanlığile bildirdiğinden dolayı sahibi salâhiyet mülâkat sahibine büyük bir teşekkür, büyük bir aferin. (Sahibi salâhiyet zat, bu açık sözü ile de Hahamhanenin ruh ve mahiyetini de ilân ediyor. O da: Hahamhane, Yahudileri, ancak, Alyans terbiyesi altında idareye çalışır, Türkleştirmeğe çalışmaz).

(Sonu Sa. 4 Sü. 4)

Devlet ziraat işletmeleri kurumu

Dün Mecliste müzakere ve kabul edildi

Halk Bankaları hakkındaki lâyihada bir muhtelit encümene havale edildi

Ankara, 7 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü içtimaında İktısat Vekili B. Şakir Kesebir'in teklifi üzerine ruznamede bulunan devlet ziraat işletmeleri kurumu hakkında kanun lâyihası müstacelen müzakere ve kabul edilmiş, yine İktısat vekilinin teklifi üzerine halk bankaları ve halk sandıklarına sermaye verilmesine dair kanun lâyihasının dört encümenden müntahap üçer azadan müteşekkil muhtelit bir encümende müzakere edilmesi kabul edilmiştir.

Ziraat işletmeleri kurumu kanununun müzakeresi esnasında Çiftçi saylav B. Yaşar (Manisa) söz alarak Atatürkün büyük bir feragatle millete hediye buyurdukları çiftliklerin ve bundan sonra devlet tarafmdan kurulacak olanların idaresi için teşkil edilen bu kurumun çok yerinde ve lüzumlu olduğunu söylemiştir.

B. Yaşar örnek olarak ele alman orman çiftliğinin on üç senedenberi geçirdiği safhaları izah etmiş, Çiftlikte bugün altı fabrika ve on iki imalâthanede binlerce işçi çalıştırıldığını ilâve ederek Atatürke tazimat arzetmiştir.

Diğer Müzakere Olunan Maddeler

Ankara, 7 (Hususî) — Meclisin bugünkü toplantısında Türk Gemi kurtarma anonim şirketi teşkili hakkmdaki kanunla müteşekkil şirketin tasfiyesi ve imtiyaz mevzuunu teşkil eden hizmetlerden İktısat Vekâletine bağlı hükmî şahsiyeti haiz bir idareye devri hakkındaki kanun lâyihası bütçe encümenine iade edilmiştir.

Yine bugünkü toplantıda, 1935 tarihli harcırah kararnamesine müzeyyel kanun lâyihasının geri verilmesine dair Başvekâlet tezkeresi okunmuş, İnhisarlar Umum Müdürlüğü tekaüt sandığı hakkmdaki kanunun 7 nci maddesinin tefsirine lüzum olmadığına dair mazbata; barut ve mevaddı infilâkiye, fişek, av mühimmatı ve av saçması inhisarları muvakkat idaresinin ve yüksek mühendis mektebinin 1933 malî yılı hesabı kat'î kanun lâyihaları müzakere ve kabul olunmuş, askerî tayinat ve yem kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanuna bir madde ilâvesine dair kanun lâyihasının birinci müzakeresi yapılmıştır.

Toprak - Kan Projesi

Ankara, 7 (Telefonla) — Ziraat Vekâleti Toprak - Kan projesi üzerindeki tetkiklerini önümüzdeki günlerde ikmal edecektir.

Fırtına durdu

Limanlara sığınan vapurlar birer ikişer geliyor

Birkaç gündenberi Karadenizde devam eden yıldız - Karayel fırtması dün Deniz Ticaret müdürlüğüne ve Liman riyasetine gelen malûmata göre, kesilmiştir.

Bu yüzden, günlerden beri Karadenizde kuytu limanlara sığınmış vapurlar birer ikişer yollarına çıkmışlar ve limanımızda bekleyen bir kısım vapurlar da fırtmanın dinmesi haberi üzerine seferlere başlamışlardır.

100 Tonluk Bir Kayık

Mustafa Palamar kaptanın 100 tonluk kayığı Ali kaptanın idaresinde olduğu halde Bulgaristandan kömür yükile İstanbula gelirken, Karaburunda fırtınaya tutulmuş, birçok defa batmak tehlikesi gösterdikten sonra bin bir mükilât ile Midyede Serfes limanına çıkabilmiştir. Buna rağmen dalgaların şiddetinden kayık henüz kurtulamamıştır.

Güneysu Geldi

Birkaç gündenberi Karadenizden beklenen deniz yollarmm Güneysu vapuru dün saat 16 da limanımıza gelmiştir. Kaptanın ifadesine göre, fırtına Karadenizde çok şiddetli geçmiştir.

Mavnalar Biribirinin Üzerinde

Fırtma dolayısiyle, Haliçte Şarap iskelesi önünde liman işletme direktörlüğüne ve mavnacılar cemiyetine ait birçok mavnalar biribiri üzerine düşmüşlerdir. Bu yüzden deniz ticaret müdürlüğüne ait ayni mevkide demirleyen motorların iş yapamadıkları görülmüştür. Esasen bu motörler tamamen narin yapılı motörler olduğundan mavnalar arasından çıkamadıkları gibi hasara uğramak tehlikesi de başgöstermiştir.

Bunu gözönünde tutan Deniz ticaret müdürlüğü, derhal vaziyeti tetkik etmek üzere, liman işletme direktörlüğüne ve mavnacılar cemiyetine sormuştur.

Kışın devamı müddetince bu vaziyet daima hasıl olacağmdan bunun önüne kat'î surette geçmek ve herhangi bir kazaya meydan vermemek için, ayrıca büyük çapta mavnaların bağlanması ve 5 - 6 tane de şamandra konması icap ettiği anlaşılmıştır.

Şamandrayı, liman işletme direktörlüğü ile, mavnacılar cemiyeti müştereken temin edeceklerdir.

Hava Vaziyeti

Dün hava, İstanbulda evvelki güne nazaran biraz kuru geçmiş, öğleye doğru çok hafif kar çiselemiştir. Yeşilköy meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre, yurdumuzun her tarafında hava tamamen kapalı geçmiş, yalnız Zonguldak ve Kocaeli mmtıkalarına yağmur yağmıştır.

—o—

Vekiller toplandı

Ankara, 7 (Telefonla) — Vekiller Heyeti, bugün Başvekil B. Celâl Bayar'ın riyasetinde, Başvekâlet binasında bir toplantı yapmıştır.

Vekiller Heyeti toplantısında Mareşal Fevzi Çakmak ta hazır bulunmuştur.

Geçmiş Kurunlar;

15 sene evvel bugün

Ankarada bir şehremaneti tesis fikri kuvvetlenmekte ve bir iki ay içinde bu işin meclisten çıkacağı beyan olunmaktadır. Yeni şehir inşası ve tertibat ve tesisatta mütehassıs bir ecnebi mühendis Ankara şehremaneti başmühendisi olarak alınacaktır.

Umumi kanalizasyonlar, Ankaranın umumi planının tanzimi sırasında tesbit olunacaktır. Umumi bütçeden şehremanetine 600.000 lira verilecektir.

Ankaranın umumi elektrik tertibatı da devletçe iki ay içinde ikmal olunacaktır.

Romanya ile ticaretimizde inkişaf

Yerli pirinçlerimiz için bir pazar açıldı

Faik Kurdoğlu dünkü toplantıya riyaset ederken..

Bir müddettenberi Romanyada bulunan İktısat Vekâleti Müsteşarı Faik Kurdoğlunun riyasetindeki ticaret heyetimiz dün sabah şehrimize dönmüştür.

Ticaret heyetimizi rıhtımda vaktin sabah olmasına rağmen ticaret ve deniz müessesecleri âmirleri ve Romanya ile alâkadar bir kısım tacirlerimizden müteşekkil kalabalık bir heyet karşılamıştır.

Heyet reisi Faik Kurdoğlu öğleye kadar kendi hususî işlerile meşgul olmuş, öğleden sonra beraberinde hariciyeden Feridun, ve Türkofis İkinci Reisi Nihat olduğu halde gümrük başmüdürlüğüne gelmiş, Başmüdür Mustafa Nuri ile bir müddet görüşmüştür.

Faik Kurdoğlu bundan sonra, bazı deniz müesseselerine de uğramış, saat 16 da Dördüncü Vakıf Hanına gelerek Türkofise çıkmıştır.

Burada 10 dakika kadar kalan müsteşar saat tam on altıda Romanya ile iş yapan tüccarların ticaret odasında akdettikleri toplantıya riyaset etmiştir. Toplantıda Türkofis İkinci Reisi Nihat, hariciyeden Feridun, Türkofis erkânı, Ticaret Odası umumî kâtibi ve şube müdürleri hazır bulunmuşlardır.

Faik Kurdoğlu, toplantıyı açarken, Romanya ile imzalanmış olan son ticaret anlaşmasının tamamile herkesi memnun edecek maddeleri ihtiva ettiğini, müzakerelerin çok samimî bir hava içerisinde geçtiğini bildirmiş, anlaşmadan evvel olduğu gibi anlaşmadan sonra da tüccarlarla konuşmayı faydalı bulduğunu ve her sorulacak suale cevap vereceğini ilâve etmiştir.

Müsteşar Faik Kurdoğlunun bir saate yakın bir zaman içinde anlaşma etrafında verdiği izahat, tüccarlar arasında büyük bir alâka ile dinlenmiş, tam bir memnuniyet havası uyandırmıştır.

Bu izahata göre vaziyet şudur:

Romanya ile aramızda yapılmış ticaret ve klering anlaşmaları ayın 13 ünden itibaren mer'iyet mevkiine girecektir. Bir yıl devam edecek olan bu anlaşmaya göre, eski alacaklarımız, esası mal olmak üzere hususî tediye şartına bağlanmış B denilen bir hesaba alınmıştır.

Bu alacak miktarı 1.900.000 lirayı bulmaktadır. Bunun ne suretle ödeneceği de tesbit edilmiştir. Yeni başlıyacak klering hesaplarında Türk lirası primsiz olarak 82 ley kabul edilmiştir.

Bundan başka normal ticaretimizin vaziyeti de tesbit edilmiş, hiçbir suretle müşkülâta uğranılmaması için icap eden tedbirler alınmıştır. Bu hususta İktısat Vekâleti tarafından bir broşür veya sirküler neşredileceği gibi bütün Türkofis şubelerinden tüccarlara da istenilen malûmat verilecektir.

Bütün tediyat ta bademe Merkez Bankası tarafından yapılacaktır.

Romanya hükûmeti paramızı kuvvetli döviz olarak kabul etmiştir. Anlaşmanın en mühim kısmını, Romanyanın bizden alacağı pamuk teşkil etmektedir. Bu yıl ancak bir milyon liralık pamuk satacağımız umulduğuna göre gelecek yıl bu miktar 4 milyon lirayı bulacaktır.

Buna mukabil Romanyadan senevi 600 bin liralık benzin almamız takarrür etmiştir.

Anlaşmada, ikinci olarak mühim sayılan pirinç ihracatımız olacaktır. Şimdiye kadar Romanyaya hemen hemen hiç pirinç gönderilmemiştir. İlk defa olarak pirinçlerimiz için yeni bir pazar açılmış bulunmaktadır. Bu pazara senevî 3 milyon liralık pamuk ihraç edebileceğiz. Bu ihracat için hiçbir kayıt ve şart konulmamış olduğundan her - kes pirinç ihraç edebilecektir.

Son zamanlarda memleketimizde pirincin ihtiyaca nazaran bir hayli artmış olduğu da memnuniyetle öğrenilmiştir. Pamuk meselesinde, alâkadar tüccarlarımızın büyük bir alâka göstermeleri icap etmektedir. Çünkü, pamuk üzerine iş yapan birçok rakiplerimiz vardır. Bu itibarla aleyhimize her türlü propaganda yapılması ihtimalini göz önünde tutarak gönderilecek mallara azamî dikkat sarfı icap etmektedir.

Hülâsa olarak, Romanya ile ticaret yapmamıza mâni olan 1.900.00 liralık mesele ayrı bir hesaba alınmıştır. Eski vaziyette Almanyada olduğu gibi alacakların on ayda alınması meselesi katiyyen ortadan kalkmıştır. Tüccar istediği şeyi gayet kolaylıkla alabilecektir. Bundan başka, yeni birçok şeyler satabileceğiz. Taze balık, müşkülâtsız ve kayıtsız olarak ihraç edilebilecektir. Zeytinyağ, zeytin ve susam ithali de ayni şekilde yapılabilecektir.

—o—

Hasköyde bulunan ceset

Kime ait olduğu anlaşılamadı

Evvelki gün Hasköy iskelesinin 20 metre kadar ilerisinde, boğazına ağır bir taş bağlı, ağzı burnu balıklar tarafından yenmiş, ayağı rugan iskarpinli bir ceset bulunmuştu. Ceset dün morgta gösterilmiştir, fakat hiç kimse tanıyamamıştır.

Vak'aya vaz'ıyed eden müddeiumumilik tahkikatına ehemmiyetle devam etmektedir.

Zabıta da işte bir cinayet olması ihtimali etrafında araştırmalar yapmaktadır.

Diğer taraftan bu ceset sahibinin Babıâli caddesinde hamallık yapan ve birkaç gün evvel anî bir şekilde ortadan kaybolan Niğdeli Osmana ait olması ihtimali etrafında da tahkikat yapılmaktadır.

Hava kuvvetlerimiz

75 bin liralık teahhüt için lâyiha hazırlandı

Ankara, 7 (Telefonla) — Hava kuvvetlerimizi inkişaf ettirmek için yirmi bir buçuk milyon liralık teahhüde girişilmesi hakkındaki kanuna ek lâyiha Millî Müdafaa Vekâleti tarafından hazırlanmıştır.

Meclise gönderilen lâyihada, Vekâlet yetmiş bin liraya kadar teahhüde girişilmesi için mezuniyet istemektedir.

* İstanbul ilkmekteplerindeki yoksul talebeler menfaatine Beyoğlu halkevi orkestrası tarafından 12 kânunuevvel çarşamba akşamı Sarav sinemasında bir konser verilecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

İhracatın Mürakabesi

Yeni nizamname Hazirana kadar bitmiş olacak

Buğday ihracatının mürakabesine dair nizamname ile arpa ihracatının mürakabesine dair nizamname projesi hazırlanmıştır.

Bu nizamname iktısat ve Ziraat Vekâletleri mütehassıslarının iştirak ettikleri bir heyet tarafından vücude getirilmiş ve İstanbulda vekâlet memurları tarafından tetkikat yapılmıştır.

Vekâlet bugünlerde kat'î projeyi hazırlayarak devlet şurasına sevketmek üzeredir.

Diğer taraftan nizamnamenin tatbiki için iktıza eden kontrolörlerin yetiştirilmesi hususunda kanunun hükümlerine tevfikan bir kurs açılması icap etmektedir.

Söylendiğine göre kursun on beş günü İstanbulda ve diğer on beş günü de Mersin ile Dörtyolda geçecektir. İstanbuldaki on beş günlük kursta kontrolör namzetlerine hububat, Mersin, Dörtyoldaki kursta da portakal kontrolörlüğü öğretilecektir.

Bu sene içinde yapak ve tiftiğin de kontrolü mukarrer olduğundan bu maddelere ait tetkikatın bir an evvel yapılmasını Vekâlet lâzımgelenlere emretmiştir. En kısa zamanda bitirilecek olan tetkikatı müteakip nizamname projeleri hazırlanacak Devlet Şûrasına sevkedilecek ve 1938 senesi haziranına kadar bunların da kontrolüne başlanacaktır.

Bu suretle kontrole tâbi ihracat maddeleri halen kontrol edilmekte olanlarla beraber sekizi bulmaktadır. Bunlar fındık, yumurta, çekirdeksiz kuru üzüm, palamut, buğday, arpa, tiftik ve portakaldır.

—o—

Romanyadan gelen göçmenler

İki gün evel Romanyadan şehrimize gelen göçmenlerden bir kısmı bu sabah Çatalcaya, diğer kısmı da yarın sabah Silivriye gideceklerdir.

—o—

Sekiz muallim hakkında verilen karar

Maarif inzibat komisyonu dün öğleden sonra vali muavini Bay Hüdainin başkanlığında toplanmış, hiç bir kanunî ve sıhhî sebep olmadığı halde vazifelerine devam etmeyen sekiz muallimin istifa etmiş telâkki edilmelerine karar verilmiştir.

—o—

Usküdar tramvaylarında tek bilet

Üsküdar tramvaylarında da bir biletle ayni istikamette gidilebilmesine karar verilmiştir. Nafia Vekâleti bu kararı tasdik ettiğinden bundan sonra Üsküdar iskelesinden binen bir yolcu tramvay değiştirmesine rağmen ayni biletle Çamlıcaya kadar gidebilecektir.

—o—

Beylerbeyinde orta mektep açılacak

Gelecek sene açılacak olan orta mektepler hakkında tetkikat yapmak üzere şehrimize gelmiş olan orta tedrisat müdürü Bay Avni dün Ankaraya gitmiştir. Gelecek sene yeniden on iki ortamektep açılacaktır.

Bu arada Beylerbeyi halkı C. H. Partisi vasıtasiyle Beylerbeyinde bir ortamektep açılmasını istemişlerdi. Beylerbeyi sarayının yanındaki kolorduya ait binayı Maarif idaresi alamadığından Beylerbeylilerin istekleri yerine getirilemiyecektir.

Mevlud

Valde camisi kayyumlarından B. Seyfi Kırayın valdesi Behiyenin ölümünün kırkıncı gününe rastlayan 10 İkincikânun Pazartesi günü akşamı Salı gecesi Aksarayda Valde camiinde mevlût okunacaktır. İstiyenlerin gelmeleri rica olunuyor.

Asrî mezarlıklarımıza bir de sığınak yapılmalı

Üzerinde meşgul olunmağa başlanan işlerden biri de mezarlık meselesidir. Asırlarca ihmal edilmiş tarihî mezarlıkların etrafları çevrilerek bir plân dahilinde içleri güzelleştirilecektir.

Şimdiki halde en çok korunulan ve etrafı çevrili bulunan yegâne mezarlık, Edirnekapıdaki şehitlikten sonra Feriköy mezarlığıdır.

Bu mezarlığın iç güzelliği için de bir plân hazırlanmış. Yollar ve havuzlar, yapılacakmış. Yalnız yapılacak işler arasında en mühim cihetlerden biri unutulmuş olacak. Fena havalarda mezarlığa gelenler sırsıklam olmaktan kendilerini nasıl kurtaracaklar. Halbuki diğer bütün ecnebi mezarlıklarında kışın yağmur ve kardan, yazın da sıcaktan korunmak için üstü örtülü yerler vardır.

Bizce Feriköy mezarlığının önünde hem buradaki memurlar ve ameleleri barındıracak, hem de mezarlığa gelecekleri yağmur ve güneşten koruyacak şekilde münasip bir bina yapılması zaruridir.

Belediyenin büyük masraflarla tanzim ettirdiği ve hemen hemen aile mezarlıklarının çoğunu toplayan Feriköyünde bu zaruri ihtiyacı da takdir ederek bir bina yaptırması çok yerinde bir iş olur kanaatindeyiz.

Temiz süt

Vekâletin çalışmalarile bu hayal bir hakikat olabilecek

İktısat Vekâletinde memlekette süt mahsulâtı meselesi ile meşgul olmak üzere bir komisyon çalışmaktadır. Komisyona Ziraat Vekâletinden de mütehassıslar iştirak etmektedir. Buradaki çalışmaların gayesi hem müstehliklere temiz ve sıhhî süt mahsulâtı yedirmek, hem de müstahsilin daha iyi kazanması, istihsalâ ait usul ve teşkilâtın kuvvetlendirilmesi çarelerinin tesbitidir.

İktısat Vekâleti bu mevzu ile bir seneye yakın bir zamandanberi alâkadardır. Bu maksatla Amerikada sütçülük ve süt mamulâtı etrafında tetkikler yaparak bu şubede ihtisas peyda etmiş mütehassıslarından Hurşid Korolu bir müddet önce Şark vilâyetlerine göndermişti. Şark vilâyetlerinden dönen mütehassıs İstanbula da gelerek sütün İstanbul piyasasındaki alım ve satımı ile umumî vazivetini tetkik etmiştir.

Vekâletteki komisvonun bir iki aya kadar mesaisini bitirerek neticeleri karara bağlaması umulmaktadır.

—o—

Otobüs tahkikatı bitti

Otobüs meselesi etrafında tetkikat yapmakta olan mülkiye müfettişlerinin evrak ve dosyalar üzerinde yaptıkları incelemeler bitmiştir. Hazırlanan fezlekenin bugünlerde Ankaraya gönderilmesi muhtemeldir.

Müfettişlerin daha bir müddet burada kalarak çalışacakları söylenmektedir.

—o—

Afiş kuleleri

Şehrin muhtelif yerlerinde yapılacak afiş ve reklâm kuleleri için üç nümune seçilmiştir. Bunlar Haziran'dan sonra inşa edilecektir. Martta İstanbula gelecek şehir mütehassısı Prost ta nümuneleri görecektir. Kulerin yerleri bilâhare tesbit edilecektir.

Bomonti bira şirketi

Mukavele müddeti bittiğinden artık bira yapamıyacak

Bomonti bira şirketinin İnhisar İdaresiyle yaptığı on senelik mukavele sona ermiştir. Şirket senebaşındanberi bira imalini durdurmuştur.

Şirket, yeniden bir imtiyaz mukavelesi akdi için hükûmete müracaat etmişse de bu isteği reddedilmiştir.

Bunun üzerine İnhisar idaresi müskirat kısmı memurlarından seçilen bir heyet Bomonti bira fabrikasına giderek bira stokunu ve bira imaline mahsus olan diğer maddeleri şirket erkânı ile birlikte tesbit edilmiştir.

Şirketle İnhisar idaresi arasında yapılan bir anlaşmaya göre, Bomonti şirketi inhisar resmini ve diğer rüsumu vermek suretiyle mevcut stok malını satışa çıkaracak, fakat yeniden bira imal etmiyecektir. Şirket hususî âmiller gibi rakı, şarap, gazoz yapıp satmakta serbest olacaktır.

Şirket kendisine yeniden imtiyaz verilmevince bira imaline mahsus bütün tesisatın satınalınmasını istemiştir. Bu hususta henüz bir karar verilmemiştir.

Yalnız tesisat kısmı hakkında yapılan bir etüd Ankaraya gönderilmiştir.

Piyasada bira biterse Ankarada Orman Çiftliğinde yapılan biralar piyasaya fazla miktarda sevkedilecektir. Verilen malûmata göre, bira fiyatlarında mühim tenzilât yapılacaktır.

—o—

Para borsasında

Yılbaşından sonra düşmeye başlayan Fransız frangı ve dolar dün yeniden yükselmeğe başlamıştır. Bu cümleden olarak evvelki gün 4,99.92 üzerinde muamele görmüş olan dolar, dün 5000 e yükselmiş, frank ayni suretle 147.29 dan 147.41 e fırlamıştır.

Diğer taraftan Türk borcu tahvilleri Pariste birkaç frank düşerek 292 franktan muamele görmüştür.

İstanbul borsasında ise, evvelki güne nazaran 5 kuruş düşük olmak üzere birinci tertip Türk borcu tahvilleri 18.55 den, ikinci tertip Türk borcu tahvilleri 18.55 den muamele görmüştür.

Bundan başka Ergani tahvilleri 97.25 den muamele görmüş, Aslan çimento tahvilleri üzerine hiç bir satış olmamış, bir İngiliz lirasına Merkez Bankası tarafından 629 kuruş kıymet tesbit edilmiştir.

Kısa Haberler

* Bir müddettenberi şehrimizde bulunan gümrük umum müdürü Mahmut Nedim Ankaraya dönmüştür.

* Üniversite profesörlerinden Nissen beynelmilel cerrahî kongresine iştirak etmek üzere dün Amerikaya gitmiştir.

* Emniyet Müdürlüğünce bir kamyonet alınmıştır. İkinci şube müdürlüğünün emrinde bulunan bu nakil vasıtası bir kaza veya bir cinayet vakasında tahkikat yapacak olan zabıta memurlarını vaka yerine götürecektir.

* Yalova kaplıcaları direktörü Doktor Nihat Reşadın muavini kaplıca hekimi Doktor B, Halim, tetkikatta bulunmak üzere dün Fransaya hareket etmiştir.

* Belçikanın Brüksel şehrinde önümüzdeki yaz için beynelmilel bir sergi açılacaktır.

Bunun için sergi komitesi bütün devletler ticaret odalarına ve bu arada İstanbul Ticaret odasına birer mektup yazarak bizi de sergiye davet etmiştir.

BUGÜN KALKACAK VAPURLAR

Saat	Vapurun adı	Gittiği yol
18	Bandırma	Bartın
20	Saadet	Bandırma
15	Bartın	Ayvalık

GELECEK VAPURLAR

10	Mersin	Bartın
15.40	Bursa	Mudanya
6.30	Saadet	Bartın
9.30	İnönü	Mersin

Mahkemelerde

Hindi hikâyesi

Hacı Sarandi hindilere yanmam diyor, fakat kemiklerini ne diye astılar?

Geçen Ramazanın son günlerine doğru, Todori, İspiro, Mina, isminde üç arkadaş Langada meyhaneci Eleninin dükkânında toplanmışlar, içmeğe başlamışlardır.

Tam o sırada meyhanenin önünden Hacı Sarandi isminde bir arkadaşlarının geçtiğini gören dört arkadaş onu da masalarına davet etmişler, ve kafalar adamakıllı tütsülendiği bir sırada Hacı Sarandi kapı önünden geçen bir satıcıdan tanesi 180 kuruştan iki tane hindi alarak masanın dibine koymuştur. Fakat bir aralık arkadaşlarından birisi:

— Hacı Sarandi, der, senin hindiler ölmüş.

— Ama yaptın yahu, nasıl olur?

— İstersen çöz ayaklarını bakalım yürüyecekler mi?

Sarandi, kendisine şaka yapıldığının farkına varmıyarak hindilerin ayaklarını çözer ve hindiler dükkânda öteye beriye koşarak gezinirler.

Nihayet Sarandi eve gitmek üzere ayağa kalkınca hindilerin meydanda olmadığını görür. Arkadaşlarının kıs kıs gülmeleri üzerine bir müddet araştırdıktan sonra ümidini keserek evine gider.

Fakat, Sarandi ertesi sabah uyandığı zaman pencereden sokak kapısına kadar asılı uzunca bir ipliğe hindilerin kemiklerinin dizilmiş olduğunu dehşetle görür ve hemen soluğu mahkemede alır.

Dün bu enteresan davanın bakılmasına ikinci sulh cezada devam olundu. Davacı Sarandi 60 yaşlarında şişman bir adamdı. Şahit olarak dört muzip arkadaşın hindileri pişirttikleri fırıncı Kâni dinlendi, fırıncı Kâni:

— Ben, dedi, Hacı Sarandinin her zaman hindilerini pişiririm; bu sefer de onun diye pişirdim.

Mahkeme talik olundu, davacı Sarandi dışarıya çıkınca etrafını saranlara yüksek sesle şunları söylüyordu:

— Bir şeye yanmam, ve lâkin hindileri yedikten sonra kemiklerini asmasaydılar, benim gibi bir adam için iki hindinin lâfı mı olur.

Sarandi ile hindileri yiyenlerden biri olan İspiro arasında buna benzer başka bir vaka daha geçmiştir:

Dört sene kadar evvel Sarandi ve İspiro ava çıkarlar. Bir kır kahvesinde yanyana biraz dinlenmek üzere oturdukları sırada karşıki ağaca bir bıldırcın konar. Her iki avcı tüfeklerini nişan alarak bir anda tetiğe basarak kuşu vururlar. Lâkin bu sırada:

— Kuşu ben vurdum, sen vurdun, diye iki avcı altalta, üstüste bir hayli kavga eder, nihayet mahkemeye düserler.

Dört senedenberi devam eden bu dava henüz geçenlerde bitirilmiştir.

İtalya yeni harp gemileri yapıyor

Roma, 7 (A.A.) — İtalya, 35.000 tonluk iki yeni zırhlı ile 12 kruvazör ve mühim miktarda tahtelbahir inşasına karar vermiştir.

Bu hususta aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir:

"Birincikânunda Venedik sarayında yapılan birkaç toplantıdan sonra Duçe, bahriyenin yeni inşaat programını tesbit etmiştir. Bu program mucibince, 35.000 tonluk iki zırhlı, Explorator tipinde 12 kruvazör ve mühim miktarda tahtelbahir inşa edilecektir.

İki saffiharp gemisi Roma ve İmpero isimlerini alacaklardır. Bu zırhlılardan biri Triyestedeki Adriyatik tezgâhlarında, diğeri de Cenevede Ansaldo tezgâhlarında yapılacaktır. Bu hususta kararlar, Duçe tarafından alâkadar vilâyetlerin valilerine telgrafla bildirilmiştir. Programda gösterilen bütün yeni cüzütamların inşasına derhal başlanacaktır.

İtalyan donanması 1940 - 1941 senesinde, otuz beşer bin tonilâtoluk dört büyük zırhlı, 24 der bin tonilâtoluk dört zırhlı, onar bin tonilatoluk yedi büyük kruvazör, beş ile sekizer bin tonilatoluk 12 küçük kruvozör, yirmi torpido muhribi, iki biner tonilatoluk 12 küçük kruvazör, 24 destroyer, 32 torpido ve yüzden fazla denizaltı gemisinden mürekkep olacaktır.

Balkan turist anlaşması

Ankara, 7 (Telefonla) — Türkofis reisliği Belgratta toplanan Balkan turistik konseyinde kabul edilen Balkan Antantı memleketileri turist anlaşmasının tatbikatı etrafındaki hazırlıklarına başlamıştır.

Hahamhaneye cevap

(*2 nci sayıfadan devam*)

8 — "Bugün Türk mektepleri Türk çocuklarına kâfi gelmiyor; bizim üç bini aşan talebemiz, mekteplerimizi kaparsak, nereye gidecekler?..."

Bu mütalea da anlaşılmaz bir mütaleadır. Üç bin talebeleri varmış, güzel; memleket için bir irfan alayı. Bu çocuklar için mektepleri de varmış, bu daha güzel. Tabiî mekteplerdeki hocaları için icap eden tahsisat ta mevcut.

Yahudilerin türkçe konuşmaları, Türk mefkûresile mefkûrelenmeleri söylenince neden mektepleri kapamak akla geliyor? Onlara kim mekteplerinizi kapatınız diyor? Eğer onlar bu memleketin evlâdı olmak, bu vatana nafi vatandaş olmak istiyorlarsa yapacakları şey gayet basittir, sadedir: Bugün mekteplerinde çocukları okutan, zehirliyen hocaları, müdürleri, mürebbileri kapıdışarı etmek, yerlerine Türk ruhlu, Türk mefkûresine bihakkin malik ve onu çocuklara telkine âşık hocalar, müdürler, mürebbiler tayin etmek. Bu suretle tedrisatı Türkleştirmek, Alyans mefkûresini değil Türklük mefkûresini çocuklara telkini temin eylemek. Bu tedbir ve ıslahat, çocukların lisan öğrenmelerine de mâni değildir. Türklük aslına feri olarak istenilen bir lisanda öğrenilebilir, Yahudi mekteplerinde asıl Türklük tedrisatının yanında bir ecnebi lisan da talim edilebilir.

Ümid ederim ki mekteplerimizde tedrisat münhasıran türkçedir diye iddiaya kalkışılmaz. Çünkü, yazın Büyükadaya giden Yahudilerin bütün çocuklarının ne dil konuştukları herkesin malûmudur. Fakat bu Hahamhanenin işine gelmez, çünkü bu takdirde, yeni nesil Türk ruhlu olarak yetişmiş olacaktır. Bütün bu cevapların evvelce Hahamhanece düşünülmüş, kararlaştırılmış ve bunların icabında ifadesine, (Haber) gazetesine adresi verilmiş olan zat memur edilmiştir. Çünkü bu mülâkat (Haber) gazetesinde intişar ettikten sonra, Türk gazetelerinin hiçbirinde: "Hahamhanenin, bu sözlerle, bu cevaplarla bir alâkası yoktur, bunlar söyliyenin kendi fikirleridir." yolunda bir tekzibi görülmedi, böyle bir şey söylenmedi, ancak sükût ile kabul ve tasdik olundu.

Mülâkat yalnız Hahamhane değil, hiçbir Yahudi vatandaş tarafından da red veya tenkid olunmadı; onlarca da aynen kabul olundu; böyle sükût ile bütün Yahudiler de Hahamhane ile ayni hissiyatta, ayni düşüncede olduklarını ihsas ettiler. Mülâkat çok mühimdi; bu cevaplarda iştirak olmasa idi Yahudi muhitinin bir tarafından bir red ve tekzibe, tenkide, tashihe uğraması lâzımdı.

9 — "Hülâsa olarak şunu söyliyebilirim ki, vaziyetin düzelmesi devletin müdahalesine bağlıdır."

Bu samimî, doğru talep üzerine hükûmetin müdahalesini temin edecek bir kanun çıkarılmalıdır.

DİKKAT:

Yahudileri bu kadar cür'etkâr eden nedir?

Yahudiler siyonistlik gibi, fermasonluk gibi, iktısadı müesseseler gibi hariçteki kuvvetlere güvenmekle, arkalarını vermekle beraber, bizde para vardır, bu memlekette her istediğimizi yaptırırız imanıdır.

Bu cevaplar, bu mütalealar okunduktan sonra, encümeni âlilerinde bulunan teklifi kanunî lâyihamın kabul buyrularak, heyeti umumiyeye sevk kılınacağını, yüksek vatanseverliğinizden, milletseverliğinizden bekler, dilerim. Hürmetler.

Günlük RADYO Programı

8 — K. Sani — 938 Cumartesi

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyat: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19 Safiye: Piyano ve keman refakatile. 19,30 Konferans: Selim Sırrı Tarcan (Malûl Gazi). 19,55 Borsa haberleri. 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Semahat Özdenses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. (Saat ayarı). 21,15 Orkestra: 1 — Glinka: Tschernomor Marche. 2 — Kalman Maritça: L. 3 — Linke: Serenade Des Amoureux. 4 — Dorn: Lapouppee de Porcelaine. 5 — Guttmann: Valse Lent. 22,15 Ajans haberleri. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Son.

Asrın Çocukları

Yazan: **Ferenç Körmendi** - Çeviren: **Vahdet Gültekin**

5

— I —

KAÇAK

Sonra, birdenbire kalemi tekrar eline aldı.

"... Gizlemeye hiç bir sebep yok. Mesele şu: Yirmi dört sene sakin sakin yaşadığım halde, bu evde artık on dakkadan fazla kalmak niyetinde değilim. Belki de asıl yirmi dört sene bu evde yaşadığım için artık on dakkadan fazla kalmak istemiyorum. Her ne kadar size nezakete mugayir veya samimiyetten uzak gelirse de, şimdi çıkıp gitmem benim için çok iyi olacak. Bu hareketimden müteessir olacaksınız, tabiî ben de üzülürüm, fakat pek endişe etmeyorum. Çünkü, düşünüyorseniz siz de anlarsınız ki, başkasının değilse bile, bu suretle babamın hatırasını rahatsız etmemiş olurum.

"Yeni adresimi biliyorsunuz: Yarın sabah adam gönderip sandığı ve elbiselerimi aldırtacağım. Üç güne kadar da, artık yerleşmiş olacağımız için rahatsız etmekten korkmıyarak, sizi gelir yeni evinizde görürüm.

"P. Hegedüs".

Memnun bir vaziyette mektubu iki kere okudu. Sonra katladı, zarfa koydu kapadı. Üzerine de, biraz düşündükten sonra: "Sayın Bayan Klara Hegedüs'e" diye yazdı ve ayağa kalktı.

"Bu da bitti, diye düşündü Mükemmel. On dakka... Uzun bir zaman On dakkada birçok şey yapılabilir. Babam bir dakkada, bir lâhzada ölmüştü. Annem, ölmeden evvel bir hafta hasta yatmıştı. Ben de şimdi, on dakka içinde çıkıp gidiyorum. Her şey için kâfi vaktim var."

Gene etrafına bakındı, bu bakışla odaya veda etti ve, lâmbayı söndürdü dışarı çıktı.

"Sağdaki ilk oda Janoş'un odası. Vaktile burası György'nin odası idi. Sonra, biz büyüyüp sütnine Eva'ya yol verilince, "Fraulein" Linka'dan Klara Toth'a kadar bütün mürebbiyeler burada yatıp kalktılar. Sonra, bir müddet kimse oturmadı. daha sonra benim, en nihayet te Janoşun oldu bu oda. Bir içeri bakayım: Janoşun eşyaları yerlerinden kaldırılmış, hazırlanmış.

"İlerliyelim. Küçük bekleme salonu. Ne kadar küçük! Bununla beraber, burası, tabiî hastalar gittikten sonra, saklambaç oynamak için en iyi yerdi. Pencerelerde uzun perdeler, sobanın önünde bir paravana vardı, yerde ayakları yüksek, geniş örtülü uzun bir kanape.

İşte babamın muayene odası. Burası, tıp âletleri dolu cemakânlı dolapları ile, tekerlekli karyolaları ile, bütün bu şişe ve kavanozlariyle... ve kapalı kütüphanesi ile, bizim için esrarengiz bir âlemdi. Bu koca koca kitaplardan birini elimize geçirebilmek ne zor işti! Biz bu kitapların insana bir şeyler vaad eden serlevhaları altında renkli resimler bulurduk. Bunlar bizim için anlaşılmıyan veya korkunç, fakat daima ümidimizi boşa çıkaran resimlerdi.

"Masa... Babam burda öldü. Biz onu o dakikada yemekte bekliyorduk. Küçük masanın başındaki tek sandalyeye oturmuştu. Birdenbire yüzü kıp kırmızı kesildi, sonra bembeyaz, daha sonra mosmor oldu. "Ölüyorum" dedi, başı masanın üzerine düştü.

"Gidelim! Salon. Burda da bazı hastalar beklerdi. Bunlar hususiğ bir himaye gören hastalardı, muayene odasına sıra beklemeden girerlerdi. O güzel mobilyalar, çuvallara sarılmış, hazırlanmış. Piyano. Yeni evde bunu nereye koyacaklar? Janoş piyano çalmayor.

"Sağda, yemek salonu: Mahut Perns yemek salonu. Annem o koskoca masa ile, o tozlu iskemlelerle, bütün duvarı bastanbaşa kaplayan o büfe ile ne kadar iftihar ederdi! Burda da her şeyi kaldırmışlar, götürmek için hazırlamışlar. Bütün eşyayı daha bugünden kaldırmaya ne lüzum vardı? Acaba ev sahibi duvarlara mı bakmak isteyor?

"İşte yatak odası. Burda her şey yerli yerinde. Klara daha sakin sakin uyumak isteyor; hakkı da var. Odadaki eski eşyalar nereye gitmiş? Dolaplardan biri benim odama kondu; ötekiler nerde? Annem, son defa hasta olduğu zaman şurda, pencerenin yanında, günlerce yatmıştı. Yanına girmemize gayet seyrek müsaade etmişlerdi. Annem yatarken saçları yastığın üzerine serpilirdi; başına başlık giymezdi. Son gün, sabaha karşı, beni yanına götürdükleri zaman."

Hafif bir ürperme geçirdi. Pencereye gitti, açtı, Andrassy caddesine baktı. Hafif sisli, bir ilkbahar gecesiydi. Öğleden sonra iki kere yağmur yağmıştı, sonra hava açmıştı ama, hâlâ rutubet vardı. Bahçelerden tarafa koca koca bulutların kümelendiği görülüyordu; öbür tarafta biraz mavilik gözüküyordu; şurda burda, etrafı bir sis dairesi ile çevrili bir iki yıldız vardı.

Hava soğuktu. Cadde kalabalıktı ve bütün lâmbalar yanıyordu... Serinlik ve gökyüzünde görülen açıklık yarın havanın iyi olacağını gösteriyordu.

Bütün göğsü ile pencerenin kenarına abanarak, dışarı sarktı:

"Sokaktan geçen ve duran ahali: Havayı nasıl bütün ciğerlerile teneffüs ediyorlar! Bahçelere giden arabalar, otomobiller. Bu pencereden veya bu pencerelerden birinden caddeye ne kadar bakmışımdır! Güzel ilkbahar günlerinde, yazın boğucu sıcaklarında, sonbaharın yağmurlu günlerinde, kışın karlar saçakları doldurrken burdan sokağa bakardım. Bu

(*Devam ediyor*)

Radyo düellosu

Londra radyosunda Arapça konuşulurken

İtalyan radyosunda bir hanende şarkı söylüyor

İtalyanın Bari istasyonu ile, Araplara, Bilhassa Filistine hitaben radyo neşriyatı üzerine, son günlerde İngiltere de arapça neşriyatı başladı. İngilterenin bu hareketi İtalya tarafından şiddetle tenkit edilmiş ve bu teşebbüse "Radyo muharebesi" ismi verilmişti.

Londradan bildirildiğine göre, İngiltere bu radyo muharebesinde pek kazanamayacakmış:

Londradaki bir istihbarat ajansı, İngiliz radyosunun arapça neşriyatı hakkında üç Arap şeyhinin fikrini sormuştur. Şeyhlerin üçü de Bari radyosunun neşriyatı Arapları daha fazla alâkadar ettiğini, o neşriyatın Arap zihniyetine ve hissine daha uygun olduğunu söylemişler, Londra radyosu önünde konuşanlardan hiç birinin aslen Filistinli olmadığını ilâve etmişlerdir.

Arap şeyhlerinin fikrine göre Londra radyosunun neşriyatı böyle giderse, hiç bir muvaffakıyet elde edemiyecektir.

Buna mukabil İngilizlerin bir tedbire başvurdukları haber verilmektedir; Araplara Kur'an dili ile hitap etmek.. Fakat bunu haber alan İtalya, Arapların nutuktan daha ziyade şarkı dinlemeğe ehemmiyet vereceklerini düşünerek İngiliz radyosunun işleyeceği ayni saat ve dakikada meşhur bir havanendeye şarkı söyletmiştir.

KURUNa abone olunuz ve abone ediniz

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları

Saat 20,30 da (Erkek vehayaletleri) Piyes 4 perde 16 tablo. Yazan: H. Lenormand; Türkçesi: İ. Galip Arcan..

Saat 20,30 da SATILIK ve KİRALIK Komedi 3 perde Yazan : Andre Birabeau Türkçesi : M. Feridun

ERTUĞRUL SADİ TEK TİYATROSU

Pazartesi: (Kadıköy - Süreyya), Salı: (Bakırköy), Çarşamba: (Üsküdar) sinemalarında: *(İtaat İlâmı)* Yeni vodvil 3 perde. Yazan: Musahipzade Celâl

ZEHZADEBAŞI TURAN TİYATROSU

Bu gece saat 20,30 da San'atkâr Naşit ve arkadaşları, Okuyucu: Küçük Semiha ve Mişel varyetesi, *(Çamlıbel kahramanı)* Şarkılı komedi 4 perde

SAKARYA sinemasında

DANIELLE DARRIEUX nün şaheser I

Suiistimal Davası

İkinci muvaffakıyet haftasıdır. Bu harikayı görmek için bir kaç gününüz daha kaldı. Acele ediniz..

Yeni Paramount Jurnal'de MODA (Yeni şapka modelleri).

OSMANOFLAR

YAZAN : Kenan Hulûsi

Tefrika: 7

Keşiş Velkofun manastıra giden dar patika yollarına kendi elleriyle döşediği taşlar, topraklar arasına artık gömülmeğe yüz tutmuştu. Yalnız yol gösteren bir işaret gibi ara sıra topraktan çıkıyorlardı ve dar patikanın sağ tarafında nihayetsiz bir yeşillikle örtülü hafif bir yamaç yükseliyordu.

Yarı kalmış bir manastırın ne garip bir görünüş ve talihi vardır?

Nitekim anlattığım yol nihayetinde birdenbire sarı bir duvarla karşılaştığım zaman bunu hissediyordum. Karnabadın daha istasyon tarafında gözüken madenî çan hemen başımın üzerinde gibiydi; olduğundan bile daha büyük duruyor ve çalındığı zaman düşüncelerimi susturacak yahut çıkardığı sesle beni istilâ edecek kadar derin gözüküyordu.

Bununla beraber manastırı bir kuş kadar ürkek buluyordum. İki tarafında iki kanat gibi gerilen ve yarıda kalan iki büyük daire ile, madenî bir çanın sallandığı kule manastıra karşı böyle bir his uyandırıyordu. Kanatlar kasabanın üzerine doğru açılmıştı; ve madenî çan üzerinde kuşun gagası tam Osmanoflara bakıyordu. Bulgarlar, Karnabadın yanıbaşında bu kuşu acaba ne vakit uçuracaklar?

Aleksi Todorofların pansiyonunda bir örümcek ağı gibi yavaş yavaş beni kendine doğru çeken manastır için, oraya vardığım dakika Osmanofları düşünmiyeceğimi söylemiştim. Patikanın hemen nihayetinde sarı bir yüze benzettiğim duvarlariyle karşı karşıya geldiğim zaman bunu yapabildim mi?.. Şu kadar var ki Aleksi Velkofun Osmanofları mühimsememiş tabiatinde birdenbire yarıda kalan manastır, Osmanofları ister istemez hatırlatıyordu: Duvarın asıl manastıra giden kapısına doğru, çan kulesini uçurmak için Osmanofların bir gece yarısında açtıkları gedik kapanmamıştı. Manastırın içine nüfuz eden bir göz gibi, karlı bir geceden hatıra olmak üzere duruyor: ve hiç bir vakit elimde olmaksızın, bir batın evvelki büyük Osmanofun manastıra sokularak. kulakları ile etrafı dinleye dinleye çan kulesini uçurmak için yerde süründüğü dakikaları görüyordum.

Bununla beraber manastırın dış kapısından içeriye girmeden çok daha evvel, Karnabat ayaklarının altındaydı. Osmanofların odasından daha ziyade ayaklarımın altında. Ve işte, büyük Osmanofun kendi kendine oturmayı itiyat edindiği kahve; istasyon, dört sene evvel Yusuf Osmanofun kendisini bırakıp kaçan karısını yahut Groşenkanın annesini, Yuvanna Mihailoviçi gördüğüm yer; arka tarafta uçsuz bucaksız bir yeşillik; bazı kereler bir bozkır hayatı içinde gözüken Osmanofların çiftlikleri... Bütün bunları, küçük bir kartpostal üstündeki bir manzarayı adeseli bir kutuya yapıştırdığım tek bir gözle seyrediyordum; ve hiç bir vakit kutunun içindeki manzara değişmiyordu. Yalnız büyük çiftliklerin ortasındaki tek tük evler biribirinden uzaklaştırılmış: Osmanoflara giden yol başındaki kahvenin etrafı bir karınca yuvası gibi kalabalık.. Fakat, her nedense gözlerimle bunu görmek istemiyorum. Bir el bu kalabalığı oradan kaldırıp kasabanın ötesine berisine serpiştirecek olsa, ancak, onun bir kasaba gibi daha huzurla seyredeceğim.

Ve, dik patikanın yavaş yavaş yükselmeğe başladığı yerde daha başka ve renkli bir kalabalık; yortu günlerine hazırlanan Bulgar azlığının kalabalığı...

Hakikaten büyük yortunun yaklaştığı günler manastıra çıkmak için kasabanın Bulgar mahallesini toplayan Varuş etrafındaki hazırlıklar daha aylarca evvel başlar; patikaya dökülen zengin zahire kafilesi, küçük Karnabada senenin en eğlenceli günlerini andırdı.

Yortu günleri çiftliklerin birer malikâne kadar geniş muhitlerinden bir yanaşmanın toprak izbesine kadar manastıra zahire ve eşya götürmek için büyük bir faaliyet gözükürdü. Aylardır manastıra tırmanan alacalı kafile, genç Bulgar kadınlariyle tersine akan bir nehir gibi yukarı doğru taşmaya başlar ve gene bir nehir sesinde olduğu gibi, ta Osmanoflara kadar, Bulgar delikanlılarının türküleri duyulurdu?

Fakat manastıra çıkmak için yapılan hazırlıklar yalnız Karnabatta değil, Burgazdan Filibeye kadar nihayetsiz ova köyleri üzerinde başlardı. Bulgar mahalleleri arasında işler tatil edilmişti. Köylerin Karnabada doğru açılan kapılarında arabaların birer birer toplandığını görürdünüz. Her tarfta çalgı sesleri, gaydalar, yahut bir Bulgar delikanlısının naraları duyulurdu. Küçük Karnabat bu kafileyi nasıl alacaktı; ve Karnabadı istilâ eder gözüken kalabalık için Osmanoflar ne düşünüyordu?

Her nedense, Bulgarların yortu günlerine ses çıkarmak akıllarından geçmiyordu. Halil Osmanof odasındaydı. Niçin?.. Belki bu coşkun kafileyi gözleriyle görmek istemiyor. Sadece silâhlarını temizlemekle meşgul. Ve Yusuf Osmanof altın yapabileceğine inandığı Karnabadın toprağını bir pota içinde kaynatmak ve eritmekle uğraşıyor. Ama, Petro Grigorof, Petro Grigorof nerede?. Osmanofların içinde, yortu günleri Petro Grigorofu kimse aramazdı. Yahut arardı: Groşenka... Çünkü yastıklarının altında küçük Groşenka yortu günleri herhangi bir hediye bulmayı âdet edinmişti.

(Devam ediyor)

KURUN

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında	
Aylık	95	155	Krş.
3 aylık	260	425	„
6 aylık	475	820	„
Yıllık	900	1600	„

Tarifesinden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmeyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abona kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini, abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır. .

Yeniden 5 abone yazan veya 5 abone birden yazılanlara, mekteplerle köy odalarına ayrıca tenzilât yapılır.

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

Anadolu

Anonim Türk

Sigorta Şirketinden

Şirketimiz, bu kere Galatada, Voyvada caddesinde Hezaren hanının birinci katında Galata Hususî müdürlüğü namiyle bir şube açtığını ve müdürlüğüne de müstakil müdür sıfatile:

Abdi Vehbi Dural'ı

tayin eylediğini sayın müşterileri - nin ıttıla nazarına arzederken şimdiye kadar şirketimiz hakkında gösterilen itimat ve teveccühün iş - bu Hususî müdüriyet hakkında dahi esirgenmiyeceğini kuvvetle ümid eder.

KURUNa abone olunuz ve abone ediniz

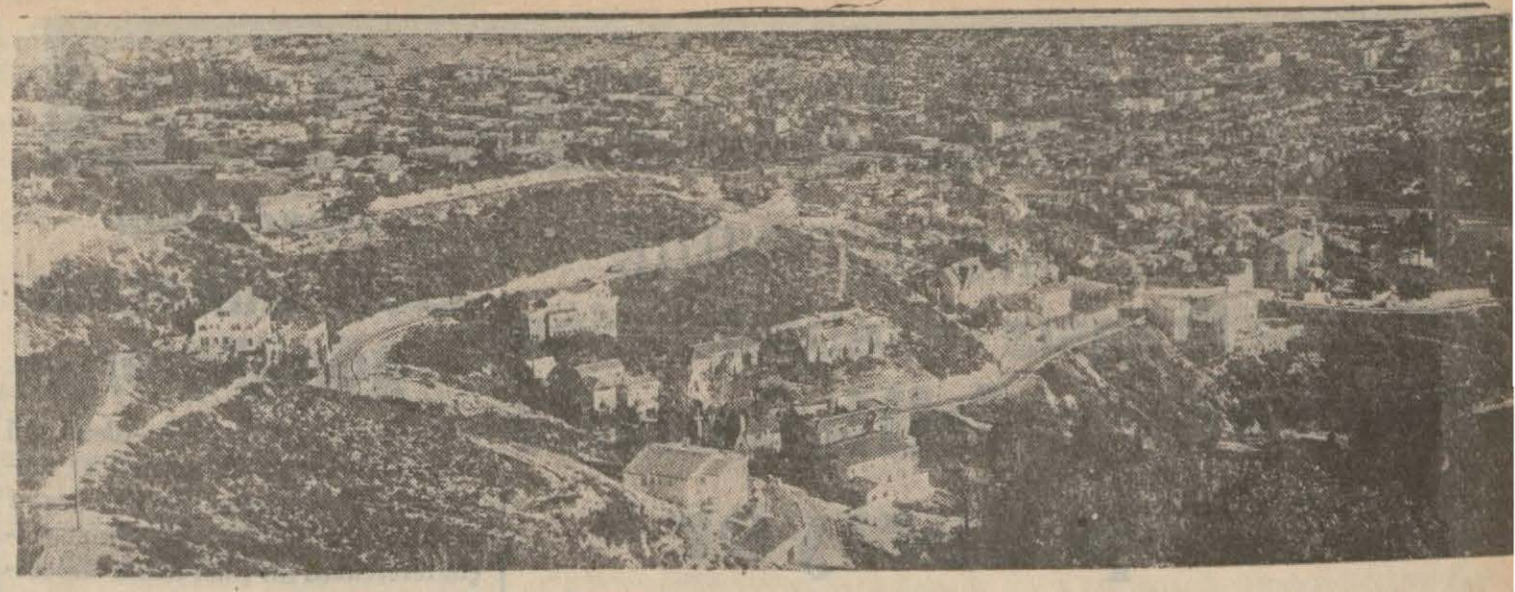

Holivud'un umumî görünüşü...

Hollivuda giden Ilk Türk gazetecI

YAZAN: Turan Aziz Beler

Fransızca konuştuğumu görünce adamın ağzı bir karış açık kaldı

Kristof Kolombdan tam 438 sene sonra ben de Amerika toprağına ayak bastım. Bir hayli Nevyorkta kaldıktan sonra bir yaz günü tatil zamanımı Kanadada geçirmeğe karar vererek seyahat çantamı aldım ve Nevyorkun Grand Santral istasyonundan şimendifere bindim.

Daha Amerika hududunu geçmeden Mr. Tomet isminde birisiyle tanıştım. Bu zat 30 senedenberi Rouse Point isimindeki bir hudut köyünde oturuyordu. Ve Amerikadan Kanadaya trenle geçen yolcuların pasaportlarını, Amerikalı oldukları takdirde nüfus vesikalarını kontrol ediyordu. Tuhaf şey.... Mister Tomet henüz Türk pasaportunu görmemişti. Kontrolünü bitirdikten sonra yanıma geldi. Konuşmağa başladık. Kendisinin bir Fransız Kanadalı olduğunu söyleyince ben de Fransızca mukabele ettim. Aramızdaki resmîlik güneşin karşısındaki buz parçası gibi eridi.

Kebek vilâyeti ahalisi hep Fransız Kanadalılardır. İngilizceden fazla Fransızca konuşurlar. Bütün yazılarda ilânlarda, gazetelerde sinemalarda her iki lisan kullanılır. Ben İstanbulda Fransızcanın çok kullanıldığını söyleyince ağzı bir karış açık kaldı; memnuniyetinden ne yapacağını şaşırdı. Ekspres sabahleyin erkence Montreal National Station'a vardığı zaman artık Mister Tometle adamakıllı dost olmuştuk. Bana iyi ve temiz bir otel olarak istasyon karşısındaki Queen otelini tavsiye etti; hattâ otele kadar geldi; ve tenzilâtlı fiyatla banyolu iyi bir oda temin ettikten sonra ayrıldı.

Safa Geldin Türk Gazeteci

Otelin kayıt varakasını doldurarak kâtibe verirken birdenbire bir adamın "Safa geldin Türk gazeteci„ diye elini uzattığını görünce şaşırdım. Meğer bu zat Montreal Star gazetesinin büyük otelleri dolaşan muhabiri imiş. Ben kâğıdı doldururken arkamdan yazdıklarımı okumuş, Türk ve gazeteci olduğumu anlayınca dayanamamış.. Doğrusu ben de bu tesadüften memnun oldum. İstediği randevuyu verdim; ve isminin Gosfrey Hevvelake olduğunu öğrendim.

Mister Gosfrey tam dakikasında geldi. Benden Türkiye hakkında bir mülâkat istedi. İşte bu İntervew, Amerikadan çıkıncıya kadar verdiğim 300 den fazla İnterviwlerin birincisi idi. Kendisine son inkılâbımızdan Türkiyenin Atatürk idaresinden başdöndürücü bir süratle yaptığı ilerleyişlerden bahsettim. Ertesi akşam gazetenin ilk sayıfasında kendisine söylediğim sözleri okudum. Bu yazı daha ertesi gün bana birkaç mektup getirdi. Otelde bulunmadığım sırada da telefonlarla beni aramışlar! Hattâ bazıları otele kadar bile gelip kart bırakmış!..

Bugün aziz bir dostum olan Mister M. F. Duval - Day da bunların arasında idi. İzmir civarında mühendislik etmiş ve Türkleri çok sevmiş ciddî bir insan. Gelenler arasında bir iki de Rum vardı. Bunlar beni evlerine davet ettiler ve çoktan mahrum kaldığım Türk yemeklerini pişiren aileleriyle beni tanıştırdılar.

Montreal şehrini gezerken şehirden on mil mesafede büyük bir fabrika gör müştüm. Artık sık sık buluştuğumuz Mister Hevvelecke bana bu gördüğüm müessesenin dünyanın en muazzam şimendifer fabrikası olup Tanotian Pacifie Railvay şirketine ait bulunduğunu söyledi. Birkaç gün sonra beni T. P. R. müdürü ile tanıştırdı. Fabrikayı gezmeğe davet ettiler. Bu muazzam sanat eserini baştan aşağı dolaştım; gördüklerimi yazdım. Bir müddet sonra bu yazıları muhtevi gazeteyi kendilerine verdiğim zaman ilk defa olarak memleketlerinden çok uzak bir yerde kendilerinden bahsedilmesinden pek memnun kaldılar. Bana meccanen seyahat için birinci mevki bir Trans - Continental —hem dahile hem harice şamil— bir paso verdiler.

Bununla Atlantikten Pasifik denizine kadar istediğim zaman istediğim kadar gidip gelebilirdim. Paso ile beraber gönderilen mektupta, arzu eylediğim takdirde, yine bu şirkete ait olan Empress vapurlariyle Japonyaya ve Hindistana kadar meccanen seyahat edebileceğim de yazılmıştı. Bu pasoyu aldım ve kendilerine teşekkür ettikten sonra Nevyorka döndüm.

Fırsat buldukça Kanadaya mecca - nen gidip geliyordum. Oradaki dostlarımla daha iyi tanışmıştık. Onlar da beni davet ediyorlardı. Artık bu seyahat bana küçük gelmeğe başladı. Kanadada biraz daha uzun seyahatlar yapmağa karar verdim ve birgün yola çıktım. Bana verilen paso ile mükellef bir lüks vagonda iki gün iki gece süren bir seyahattan sonra Winipeg denilen buğday şehrine indim. Şimendifer kumpanyasının büyük otelinde birkaç gün misafir kaldım. Oradaki gazetecilerle de buluştuk. Beni gezdirdiler gazetelerine Türkiye hakkında verdiğim malûmatı yazdılar. Fotoğrafilerimi koydular.

Şikagodan sonra dünyanın en büyük ve zahire borsası bu şehirdedir. Burasını iyice tetkik ettim. Raneh ismi verilen çiftlikleri gezdim. Büyük şapkalı geniş paçalı pantalonlu Lasolu Kowboyların dolaştırdıkları öküz, inek, at sürülerini gördüm.

Oradan ayrılarak Kanadanın lüks kışlık eğlence şehri olan Banff'a gittim. İsviçre dağlarını kibrit kutusu mesabesinde bırakan civar dağlar görülecek şeylerdi. Birkaç gün Rocky Mountain'in tam göbeğinde kaldım.

—Devam ediyor—

Evvelâ bu yazıyı okuyun

Gençlik arasında Holivud kadar çekici bir alâka uyandıran bir isim daha tasavvur etmek güçtür. Bu, iyi veya fena, bir hakikattir. Kadın, erkek, herkes Holivudu gerek iç gerek dış yüzü ile bilmek ister. Halbuki dünya üzerindeki şehirler içinde en çok ismi geçen bu sinema merkezi bütün dünya halkının en az ve en yanlış tanıdığı yerdir. Çünkü bu şehir hakkında bilinen şeyler sinemacıların size göstermek istedikleri kısımlarla, gazetelerin sinema sayfalarında yazdıkları şeylerden ibarettir. Bunların haricinde görülecek ve bilinecek birçok şeyler vardır ki şüphesiz görülenlerden daha enteresandır.

Bu yazılar Holivud hakkında öğrenmek istediğiniz bütün bu şeyleri size anlatmak için yazılmıştır. Bugüne kadar beklediğiniz fakat hiç bir yerden öğrenemediğiniz bu malûmatı aşağıdaki satırlarda bulacaksınız..

Memleketimizde çıkan gazetelerin her birinde bir sinema sayfası vardır. Sizin Holivud sinema ve yıldızları hakkındaki malûmatınız işte bu sayfalarda okuduklarınıza inhisar eder. Halbuki o yazıları yazanlar Holivudu rüyalarında bile görmemişlerdir. Bunlar bu yazıları Avrupanın haftalık Fransızca veya Almanca mecmualarından alırlar ve ekseriyetle üst tarafına bir de hususî muhabirimizden ibaresini yerleştirerek yıldızlarla, İstanbuldaki yazı masası önünde, mülâkatlar yaparlar, konuşurlar, dertleşirler. Bir iki saat sonra bu muhabirleri Babıâli yokuşunda kan ter içinde son vapura koşarken görürsünüz.

Gazetelerimizden hiç birinin Holivudda bir hususî muhabiri yoktur. Bugün KURUN gazetesinde okuduğunuz satırlar ise hayal değil hakikatin ta kendisidir.

Amerikadan İstanbula döndüğüm zaman gazeteci arkadaşların Holivud hakkındaki bilgilerinin ne büyük yanlışlarla dolu olduğunu hayretle gördüm. Memleketimizde sinemalara seyirciler değil sinemacılar hâkimdir. ve işlerine hangi film gelirse tabii ucuz cinsinden onu alıp getirirler. Pahalı ve güzel filmlerin pek çoğunu görmekten halkımız maatteessüf mahrumdur. Zaman ile halkımızın daha iyi filmler görmek isteyeceklerine ve o zamana kadar sinemacıların daha ziyade fedakârlık ihtiyarına gayret edeceklerine şüphe yoktur.

Hayli uzun süreceğini tahmin eylediğim bu açıklığı doldurmak ve sinemanın iç yüzünü de halkımıza tanıttırmak için yazdığım bu hatıralar tam üç buçuk senelik bir tetkik mahsulüdür. Ve çok büyük fedakârlıklara mal olmuştur. Hem maddi hem manevî fedakârlık!

Holivuddan sapasağlam, yani evlenmeden, kadın dayağı yemeden kadın entrikalariyle mahkemelere düşmeden kurtulanlar arasında bulunduğumdan dolayı Tanrıya ne kadar şükretsem yeridir. Bu şükranı size Holivud hakkında bildiklerimi, orada gördüklerimi, sade, açık ve mübalâğasız bir tarzda anlatmakla ödemeğe çalışacağım.

Bundan başka memleketimizin Amerika ve Amerikalılar hakkındaki bilgisi pek azdır. Amerikada gördüğüm şeyleri burada anlattığım zaman en münevver ve malûmatlı zevatın bile büyük hayretler içinde kaldıklarını gördüm. Amerikaya dair memleketimizde hiç bir eser neşredilmediği için bir dereceye kadar mazur olan bu bilgisizliği de telâfi etmek maksadiyle oradaki hayat, yaşayış tarzı ve ahlâk mefhumları hakkında sırası düştükçe hayli malûmat da vereceğim.

SON HABERLER

Yahudiler meselesinde ingiliz ve Fransız teşebbüslerine Romanya hükûmeti cevap veriyor

Londra, 7 (Hususî) — İyi haber alan mahafilin beyanına göre, Romanya devlet adamları İngilterenin ekalliyetler hakkında yaptığı teşebbüslere cevap vermekte ve: "Bugünkü hükûmet mevcut kanunları çerçevesi dahilinde kalmak arzusundadır. Ancak memlekette antisemit cereyanlar o kadar kuvvetlidir, bilhassa "Her şey vatan için" adındaki siyasî partinin bu yoldaki tahrikâtı o kadar şiddetlidir ki şayet hükûmet mutedil bir antisemit program tatbik etmiyecek olursa Yahudiler aleyhinde daha zararlı hareketlerin önüne geççilemi yecektir" demektedir.

Ayni mahafilin ifadesine göre Romanyada tatbik edilen antisemit prog ram daha ziyade ecnebi Yahudilere müteveccih bulunmaktadır. Zira hakikaten Romanya tabiiyetinde olmadığı halde memlekette Romanyalı gibi yerleşmiş olan ecnebi Yahudi pek çoktur. Bunlar gayri kanunî usuller ile bugünkü mevkilerinde oturmaktadır. Romanya hükûmetinin bu meselenin heyeti umumiyesini Milletler Cemiyetine arzedeceği zannolunmaktadır.

Fransa Ehemmiyet Veriyor

Paris, 7 (A.A.) — Fransız siyasî mahfillerinde, Bükreşte yapılan İngiliz - Fransız teşebbüsüne büyük bir ehemmiyet atfedilmekte ve bu teşebbüsün başka meseleler hakkında görüşülürken yapıldığı bildirilmektedir.

Küçük Devletlere Müdahale Ediyorlarmış

Berlin, 7 (A.A.) — Romanyadaki ekalliyetler meselesi hakkında İngiltere ve Fransa tarafından Bükreş nezdinde yapılan son teşebbüs Berlin matbuatında itirazla karşılanmıştır.

Matbuat, büyük demokrasilerin küçük devletlerin işlerine müdahale ettiklerini ileri sürmektedir.

Harice Para Çıkarılmaması İçin

Bükreş, 7 (Hususî) — Romanya hükûmeti Yahudiler aleyhinde alınan tedbirler dolayısiyle memleketten sermaye kaçmasına mani olmak için ciddî tedbirler almağa başlamıştır. Gümrük memurlarına gerek banka kaimesi şeklinde, gerek altın halinde para çıkarılmamasına son derecede dikkat olunması için emirler verilmiştir.

Almanyada 3.000 Yahudi Doktor Açıkta

Berlin, 7 (Hususî) — Nürenberg kongresinde alman kararlar mucibince hususî sigorta şirketlerinde kayıtlı hastaların Yahudi doktorlar tarafından tedavileri yasak edilmiştir. Bu karar üzerine 3000 Yahudi doktor işsiz kalmıştır. Angrif gazetesine göre, harplere iştirak eden, harplerde oğulları ölen ve 1914 ten evvelce çalışan Yahudi doktorlar da bu kararın şumulüne dahildir.

Almanyada yaşayabilmeleri doktorluk edebilmelerine bağlı olan bu 3000 doktordan 800 ü Berlindedir.

Yeni bir ingiliz-Japon hâdisesi

Japonlar bazı ingiliz asker ve polisleri ini dövdüler

ingiltere protesto etti

Şanghay, 7 (A.A.) — Beynelmilel imtiyaz mıntakasının polis teşkilâtına mensup olan İngiliz çavuşu Turner ile polis müfettişi Wost bugün Japon askerleri tarafından dövülerek yaralanmışlardır.

Şanghay, 7 (A.A.) — Beynelmilel imtiyaz mıntakası polisi, Noel günü Japon zabitlerinin İngiliz polis müfettişi Benett'i döğmelerini Japon deniz makamları nezdinde protesto etmiştir.

Polis ayni gün İngiliz polislerinden Sinclair'in dövülmesi hâdisesini de protesto etmiştir.

Hâdise Nasıl Oldu?

Şanghay, 7 (A.A.) — İngiliz Çavuşu Turner, bir Çinliye karşı hoyratça hareket eden bir Japon neferine ihtarda bulunmuştu. Bir Japon, Çavuşun burnuna bir yumruk atarak "Sen bize ne karışıyorsun" diye bağırmıştır. O zaman Japon askerleri, İngiliz müdafaa mıntakasına girerek Turneri yakalamışlar ve onu bir müddet sürükledikten sonra yere atarak yumruklamışlardır.

Polis müfettişi Wost, müdahale ederek Turnerin serbest bırakılmasını istemiştir. Japonlar, cevap olarak Wostu da dövmeğe başlamışlardır. Neticede İngiliz polislerinin her ikisi de serbest bırakılmışlardır.

Polis komiserinin Japon makamları nezdinde hâdiseyi protesto etmesi beklenilmektedir.

"Vahim Neticeler Verebilir"

Şanghay, 7 (A.A.) — İngiliz başkumandanı Telfers - Mollett, Japon ataşemiliteri Harada'yı ziyaret ederek İngiliz müdafaa mıntakasına vaki olan tecavüzü şiddetle protesto etmiştir. Kumandan bu gibi hâdiselerin pek vahim neticeler verebileceğini ilâve etmiştir.

Hâdise, bir tek İngiliz neferi tarafından işgal edilen bir İngiliz ileri karakolunun önünde, neferin bir şey yapmasına vakit bırakmayan bir süratle cereyan etmiştir. Aciz bir halde bulunan neferin gözü önünde Japonlar, işgalleri altında bulunan topraklarda Turneri dövmüşlerdir.

Bir İngiliz - Japon Harbi Olursa...

Tokyo, 7 (A.A.) — İngiltere ile Japonya arasında çıkması muhtemel bir harp hakkında sekiz Japon generali arasında geçende yapılan müzakereleri tefsir eden Hinode mecmuası diyor ki:

"Bu generaller, Uzak Şarktaki hak ve menfaatlerini müdafaa etmek için akibetini tehlikeye koymak isteme - ven İngilterevi mağlûp etmek için silâha sarılmak lâzımgelmediği kanaatindedirler.

"Japonya için mühim olan nokta, üçünün inşası vardır. Bu gemilerin en kendisinin mücadeleye hazır bulunduğunu göstermekten ibarettir."

İngiliz — Japon Gemi Yarışı

Londra, 7 (A. A.) — Evening Standart gazetesinin yazdığına göre, Japonyanın 16 pus toplarla mücehhez 46 bin tonluk üç zırhlı yapmaya karar vermesi üzerine İngiltere ve Amerikada ayni büyüklükte zırhlıları yakında tezgâha koyacaklardır.

Martta neşredilecek olan İngiliz deniz bütçesinde bu zırhlılardan iki veya

Ispanyadan

Geri alınacak gönüllüler

Londra, 7 (A. A.) — Ademi mü dahale talî komitesinin gelecek toplantısından bahseden Deyli Telegraf gazetesi, gönüllülerin geri alınması için teferruatlı bir plân tetkik edileceğini yazarak diyor ki:

"Projeye göre, bu iş için 400 bin İngiliz lirası lâzımdır; bu da komite bütçesinden verilecektir. Nakledilecek gönüllü adedi 100 bin kadardır.

Bundan başka proje, memleketlerine dönecek gönüllüler hakkında her türlü farklı muamelenin önüne geçecek bir hükmü ihtiva etmektedir.

Londra, 7 (A.A.) — B. Van Zeeland, bu sabah B. Chamberlain ile görüşmüş ve yanında dört saat kalmıştır.

Londra, 7 (A.A.) — Chamberlain - Van Zeeland mülâkatından sonra aşadaki tebliğ neşredilmiştir:

Van Zeeland, Fransız ve İngiliz hükûmetleri tarafından kendisine verilen vazife hakkında raporunu tamamlamadan önce Chamberlain ile temasa gelerek alelûmum vaziyet ve bilhassa iktisadî ve malî sahalarda yapılabilecek enternasyonal hareket bakımından noktai nazarlarını öğrenmek istemiştir.

Müzakere esnasında Van Zeeland yaptığı tetkikatın neticelerini hülâsa etmiştir.

Van Zeelandın raporunu tamamlaması ve 15 gün içinde bu raporu Fransız ve İngiliz hükûmetlerine vermesi tekarrür etmiştir.

Fransız ve İngiliz hükûmetleri tarafından tetkik edilir edilmez mez - kûr raporun neşri hususunda Van Zeeland'la mutabık kalınmıştır.

—o—

Orta Avrupada

Siyasî müzakereler başlıyor

Roma, 7 (A.A.) — Hariciye Nazırı Kont Ciano yarın akşam saat 22 de Budapeşteye hareket edecektir.

Hariciye Nazırı Roma protokollarını imzalamayan devletlerin konferansına iştirak eyleyecektir.

Belgrat, 7 (A.A.) — Romanya hariciye nazırı Micesco bu ayın 12 sinde Belgrada gelecektir.

Budapeşte, 7 (A.A.) — Hariciye nazırı Kanya, bugün Stefani ajansı muharririni kabul ederek Roma protokolo devletleri konferansının her üç memleketi alâkadar eden bütün meselelerle mühim Avrupa meselelerini tetkik edeceğini söylemiştir.

Bükreş, 7 (A.A.) — Başvekil Goga, Polonya orta elçisini bugün kabul ederek kendisiyle uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Denizbank

Genel direktörlüğüne Bay Ömer Lütfi tayin edildi

İktisat Vekâletine bağlı deniz müesselerini idare etmek üzere kanun ile kurulan Denizbankın Genel Direktörlüğüne Devlet Şûrası azalarından Bay Ömer Lütfinin tayin edildiği haber alınmıştır.

Bay Ömer Lütfi ordunun değerli erkânıharp uzuvlarından iken, Başvekilimiz Celâl Bayar'ın imar ve iskân vekâletinde iskân umum müdürlüğü hizmetine alınmış, buradan Devlet Şûrası azalığına seçilmiş idi.

Kendisi ihatası, idare kudreti, dürüstlüğü ile tanınmış ve sevilip itimat kazanmış bir zattir. Muvaffakiyetini dileriz.

Romanyadan çıkarılanlar

Memleketimize girebilirler mi?

(Üstyanı: 1 incide.)

olan Yahudilerin kendi memleketlerine girmemeleri için bazı tedbirler aldıklarını telgraf haberleri bildiriyordu. Hükûmetimizin de bu yolda bir karar verip vermediğini tahkik ettik. Aldığımız malûmata göre, muhacir Yahudilerin memleketimize kabul edilmemeleri hakkında esasen evvelce ittihaz edilmiş kararlar vardır. Filhakika Yahudilerin Almanyadan muhaceretleri sırasında verilen bu kararların hükmü hâlâ bakidir. Diğer taraftan muntazam pasaportla ve münferiden gelecek Romen tebeası dahi iki memleket arasında mevcut mukaveleye tevfikan memleketimizde ancak iki ay ikamet edebilirler. Binaenaleyh kafile halinde gelecek Yahudilerin yurdumuza kabullerine imkân yoktur."

Bu satırlar, Manisa saylavı Bay Sabri Toprağın "Yahudilerin memleketimize kabul olunmaması" yolunda Kamutava verdiği kanun teklifinin zaten elde edilmiş bir hüküm ihtiva ettiği zannı verebilir. Halbuki bizim gördüğümüze göre: eğer bu defa da Romanyadan bir Yahudi muhacereti olacaksa bizim yeni bir kanun ile tedbir almamız, bazı emrivakiler karşısında kalmamaklığımız için zarurîdir; zira ajansların verdikleri malûmata göre, Romanyadan çıkarılacak Yahudiler tabiiyetleri Romen hükûmeti tarafından tanınmıyan harp esnasında ve harpten sonra Romanyaya bir suretle gelerek yerleşmiş bulunan ecnebilerdir. Şu halde Romanyadan memleketimize gelecek Yahudiler, Umumî harpten sonra Rusyadaki bolşevik ihtilâli esnasında memleketimize gelmiş olan Beyaz Ruslar vaziyetindeki adamlar olacaktır. Romanya hükûmeti bu adamları kendi tebeasından saymadığı için tabiî ellerine de pasaport vermeyecektir. Halbuki bu adamlar türlü sahte vesaikle Türkiyeye gelebilirler. Bu takdirde bu adamların hiç biri hakkında mevcut kanunlarımıza göre Romanya tebeası muamelesi tatbik etmek te mümkün olamayacak demektir. Bu vaziyette hükûmet birtakım idarî kararlar ile maksadı temin edebilir mi? Bunu iyi bilmiyoruz: eğer buna da imkân yoksa, bu hususta Meclisin kış tatili başlamadan kanunî bir tedbir alınması tabiî olur.

Jagonya

(Üstyanı birincide.)

bir tebliğde şöyle denilmektedir:

"Japonların kuvveti altında ezildiklerini gören Çinlilerin sulh istemek hususunda daha fazla arzu gösterdikleri anlaşılıyor. Japonların da en büyük arzusu Uzak Şarkta sulhü muhafaza etmektir. Esasen bütün fedakârlıkların gayesi budur.

"Bununla beraber, Çinliler hatalarını düzeltmek hususunda açık bir arzu göstermedikçe Japonlar, gavelerine erişinciye kadar, askerî harekâta devam edeceklerdir."

Çin Top Tüfek Alıyor

Şanghay, 7 (A. A.) — Reuter muhabiri bildiriyor:

Çin mahafilinden öğrenildiğine göre, Çin hükûmeti, 10 Kânunuevvel tarihinde yabancı memleketler silâh ve mühimmat fabrikatörleri nezdinde, ağır topçu batarvaları da dahil olmak üzere, 20 milyon dolarlık silâh ve mühimmat siparişi yapmıştır.

Sipariş, 10 bin modern tüfeği, mühim miktarda hafif ve ağır makineli tüfeği, 100 bin gaz maskesini ve muhtelif batarvaları ihtiva etmektedir. Bu sipariş, biri Hindi Cini ve Yuannan, diğeri, Sovyetler Birliği Sinkiang ve Kansu olmak üzere iki yoldan Çine idhal olunacaktır.

Siparişin satın alma parasının iki sülüsü peşinen tediye edilmiştir. Geri kalanı, teslimde verilecektir.

Harp Masrafını Karşılamak İçin

Tokyo, 7 (A. A.) — Asahi gazetesi, harbiye ve bahriye nazırlarının, Çin harbinin masraflarını karşılamak üzere dört milyar "yen,,i tecavüz edecek olan fevkalâde bir bütçe projesini tevdi edeceklerini zannetmektedir.

Hatay komisyonu aldanıyor?

(Üstyanı birincide)

Beynelmilel komisyon reisi Bay Reed bütün bu suallere:

— Evet!"

Diye cevap veriyor. İntihabat nizamnamesi tanzim edilirken Sancaktaki Fransız otoritelerine birtakım malûmat sorulduğunu da söylüyor. Daha sonra nizamnamenin tanzimi bittikten sonra tatbik olunması için Fransız hükûmetine resmen tebliğ olunduğunu da inkâr etmeyor. Nihayet bütün bu muameleler esnasında Hatay işinde alâkadar bir Türkiye devleti bulunduğunun komisyonca hatırlanmadığını da kabul ediyor. Bununla beraber gene beynelmilel komisyonun bu tarzdaki hareketi Hatay işinde Türkiye ile Fransa arasında müsavatsızlık demek olmadığını anlatmağa çalışıyor! Acaba eksper cenapları bu sözlerine bizzat kendileri inanıyorlar mı?

Hatayda bugünkü muvakkat idare teşkilâtı tamamen Fransızların ellerinde iken Paristeki Fransız hükûmetinin "Ben Hatay işlerine karışmayorum." demesi, yahut "Fransız Hariciye Nazırı Delbos'un Cenevrede bu işe dair herhangi bir rey verilirken müstenkif görünmesi" beynelmilel komisyon başkanının bu sözlerini makul gösterebilir mi?

Unutmamak lâzımdır ki Türkiye Cenevre anlaşması Paristeki Fransız hükûmetine Cenevre vasıtasiyle kendi elleri ve kollarını bağlatarak Suriyedeki Fransız mandacılarına Hatay intihabatını diledikleri şekil ve surete kovmaları ve bu tarzdaki hareketlerini de haklı ve kanunî göstermeğe imkân bulmaları için yanmadı; bilâkis doğrudan doğruya Türkiye ile Fransanın Hatay işleri üzerinde teşriki mesaisi zor olduğundan Milletler Cemiyetinin bitarafane tavassutu ile bu teşriki mesaiyi kolaylaştırmak, Hatay intihabatını müşterek bir kontrol altında bulundurmak için yanda Paristeki Fransız hükûmetinin Hatay intihabatı işlerine yabancı gibi görünerek Suriyedeki mandacı Fransızların beynelmilel komisyonun gözü önünde müdahalelerine serbesti vermek ve böyle bir hareketi Fransanın bitaraflığı gibi göstermek hangi akıl ve mantığın çerçevesine girebilir?

Yalnız bizim teessürümüz şu noktadadır ki Milletler Cemiyetinde bazı dost memleketlere mensup olan âzanın da bu Fransız dalaveresine aldanır gibi vaziyet almalarıdır. İşte Hatay intihabat komisyonu başkanının Yukarıya kaydettiğimiz sözleri bu şüphevi zihinlerde uyandıran bir delil sayılabilir.

ASIM US

izmirde feyezan

(Üstyanı: 1 incide.)

Diğer taraftan, Bakırçay Kınık ovasını kaplamıştır. Küçük Menderes suları Cellât gölünün kurutulması için açılan kanalın Mahmudiyeler köyü civarındaki büyük seddini de dün gece yıkmış, beton köprüyü kısmen, taş köprüyü de tamamen götürmüştür.

Suların Tire ovasını istilâsına mani olmak için, halkın yardımı ile, Giritli köyü civarında, nehir boyunca sedler çekilmiştir. Bahçe, Gülüm, Subaşı, Burgaz köyleri tehlikeye maruzdur.

Su taşmasında zarara uğrayanlara mümkün olduğu kadar süratle yardım edilmektedir. Kaymakamlar, jandarma kumandanları, Kızılay heyetleri feyezan mıntakalarında faaliyettedirler.

Sulardan mahsulâtın çok zarar gördüğü anlaşılmaktadır.

Bugün, sabaha karşı, İzmir civarına kar düşmüştür. Şehire de bugün şiddetli yağmur yağdı. Hava kapalı ve soğuktur.

KURUNa abone olunuz ve abone ediniz

Levazım âmirliği ilânları

Ordu hastaneleri için alınacak 23.200 metre pijamalık bez 25 - 1 - 938 salı günü saat 16 da Tophanede İstanbul Levazım Amirliği satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 5568 lira ilk teminatı 417 lira 60 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî belgelerile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (366) (56)

* * *

Ordu hastaneleri için alınacak bin yedi yüz adet battaniye 25 - 1 - 938 salı günü saat 15,30 da Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 28.900 lira, ilk teminatı iki bin yüz altmış yedi buçuk liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî belgelerile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (369) (59)

* * *

Ordu hastaneleri için alınacak on bin çift terlik 25 - 1 - 938 salı günü saat 15 de Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli on sekiz bin lira, ilk teminatı 1350 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî belgelerile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (370) (60)

Dr. İhsan Sami
öksürük şurubu
Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve eczа depolarında bulunur.

Doktor Hafız Cemal
ORMAN HEKİM
Dahiliye Mütehassısı
Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah "9,5—12" saatleri hakiki fukaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon 22398 Kışlık telefon: 21044.

Harici Askeri Kıtaatı ilânları

Kırklareli ve Tekirdağ birlikleri için 2000 ton buğday 26/2. Kânun/938 saat 11 ve 15 de ayrı ayrı pazarlıkla Tekirdağ satınalma komisyonunca satın alınacaktır. Tekirdağ buğdayının muhammen bedeli 62500 ve Kırklarelinin 62500 liradır. İlk teminatları 9375 liradır. Şartnameleri görmek istiyenler satınalma komisyonunda hergün görülebilir. (684) (16)

* * *

Diyarbakır Garnizon birlikleri ihtiyacı için 330000 kilo Fabrika unu kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Muhammen bedeli 35145 lira ilk teminatı 2635 lira 88 kuruştur. 27—1—938 perşembe günü saat 15 de ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenler 176 kuruş bedel mukabilinde Diyarbakır levazım âmirliği Satınalma Komisyonundan alabilirler. İsteklilerin mezkûr gün ve saatte muktazi vesaikle birlikte bir saat evvel Diyarbakır levazım âmirliği Satınalma Komisyonuna müracaatları. (8662) (680)

* * *

Her bir tanesine tahmin edilen 349 kuruş olan 20.000 tane kilim kapalı zarfla eksiltme gününde talip çıkmadığından tekrar kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 20 — 1 — 938 perşembe günü sat 11 dedir. İlk teminatı 4740 liradır. Evsaf ve şartnamesi 349 kuruş mukabilinde M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonunda alınır. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindegösterilen vesaikle teminat ve teklif mektuplariyle birlikte ihaleden en az bir saat evvel Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonuna vermeleri. (681) (8717)

DOKTOR
Necaettin Atasagun
Her gün sabahları sekiz buçuğa akşamları 17 den 20 ye kadar Lâleli tayyare apartmanları ikiuci daire 17 numarada hastalarını kabul eder. Cumartesi günleri 14 den 20 ye kadar hastalarını parasız. Kurun, Haber okuyucularını dakupon mukabilinde muayene eder. Telef: 23953

Birinci sınıf Operatör
Dr CAFER TAYYAR
Umumî cerrahî ve sinir, dimağ estetik cerrahisi mütehassısı
Paris Tıb Fakültesi S. asistanı, erkek, kadın ameliyatları, dimağ estetik "yüz, meme, karın buruşukluğu ve gençlik ameliyatı". (Nasaiye ve doğum mütehassısı.)
Muayene sabahları 8 den 10 a kadar
Öğleden sonra ücretlidir. Tel. 44086
Beyoğlu, Parmakkapı, Rumeli han.
Meccanen

İstanbul Komutanlığı satınalma komisyonundan:

Ordu sıhhî ihtiyacı için 1500 şişe oksijene satın alınacaktır. Açık eksiltme ile ihalesi 24 kânunusani 938 pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 1200 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 91 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (12)

* * *

16. cı Piyade alayı için 14600 kilo kuru fasulyenin ihalesi pazarlıkla 10 İkincikânun 938 Pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 2081 liradır. İlk teminatı 136 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerinin ilk teminat makbuz veya mektupları ile 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. cü maddelerinde yazılı vesikaları ile Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (8592)

Fatih Sulh Üçüncü Hukuk Hâkimliğinden:

Mukaddema mahkememizin 13 - 9 - 937 tarih ve 937/838 numaralı kararile müteveffa Ahmet Necip çocukları Mecit, Taciser ve Yektaya Kevser Paksin ile Sahip Paksin vasi tayin edilmişti. Bu kere bu iki vasiden Sahip Paksinin vefat ettiği anlaşıldığından yerine küçüklerin umuru vesayetini müştereken ifa etmek üzere Avukat Suat Hayrinin 7 - 1 - 938 den itibaren vasi tayinine karar verildiği ilân olunur. (24132)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Bedeli muhammeni 60.609 lira 37,5 kuruş olan 1346,875 m3 muhtelif eb'atta çam kereste 24 - 1 - 938 pazartesi günü saat 10,30 da Sirkecide 9 uncu İşletme binasında eksiltme komisyonunda kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin Nafıa ve diğer kanunî vesikalarile birlikte ve yüzde 7,5 nisbetinde pey akçelerile komisyona müracaatları ilân olunur.

Şartnameler 303 kuruş mukabilinde Sirkeci ve Ankara Veznelerinde satılmaktadır. (110)

Muhammen bedel ve muvakkat teminatları aşağıda yazılı muhtelif cins lokomotif aksamı ayrı ayrı ihale edilmek şartile 8 - 3 - 938 salı günü saat 15,30 da Ankarada İdare binasında kapalı zarfla satın alınacaktır.

Bu işlere girmek istiyenlerin aşağıda yazılı miktarlarda teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve nafıa müteahhitlik vesikası ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 za kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 165 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır.

Eksiltme No.	Eşyanın cinsi	Kalemin miktarı	Muhammen bedeli lira	Muvakkat teminat lira
I	Pistonlar, piston kolları, tirvar kolları, muylular, dingil ve kontrmaniveller	92	65000	4500
II	Emniyet süpapları, regülâtör, kros, glisyer, şanidel ve emsali armatürler.	74	52455	3872,75
III	Buvat agresler, tampon gresörler ve buvatgres mahfaza levhaları.	68	33150	2486,25

(8742)

Istanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

Kuruçeşme antreposunda bulunan 520 çuvalda 46.800 kilo ağırlığındaki pirinçlerin kapalı zarf usulile satış ilânı Cumhuriyet gazetesinin 27 - 12 - 937 günlü nüshasile ilân edildi. (8574)

Avrupa ve Amerika ve İstanbul üniversitesine talebe gönderiliyor

1 — Maden mühendisi yetiştirmek üzere 13 ve madenler için jeoloji tahsil ettirmek üzere 7 talebe Avrupa ve Amerikaya ve kezalik jeoloji tahsili için 6 talebe de İstanbul Üniversitesine gönderilecek ve talipler arasında müsabaka yapılacaktır.

2 — Jeoloğluk müsabakasında 1 den 7 ye kadar sıra ihraz edenler Avrupa ve Amerikaya gönderilecek ve 8 den 13 ün cüye kadar olanlar ise Enstitü hesabına İstanbul Üniversitesinde okutturulacaktır.

3 — Taliplerin aşağıdaki şartları haiz olması lâzımdır:

A — Türk olmak.

B — Maden ocaklarında çalışabilecek kabiliyeti ve sıhhati tam olmak, "sıhhî muayene Ankarada yapılacaktır".

C — Olgunluk imtihanı vermiş olan lise veya kollej mezunu olup Fransızca, Almanca ve İngilizce dillerden birisini okuyup yazabilmek.

D — Yaşı 18 den aşağı, 25 den yukarı olmamak.

4 — Mühendislik için müsabaka 3 - Şubat - 1938 perşembe, Jeoloğluk için müsabaka 4 - Şubat - 1938 cuma günleri Ankarada M. T. A. Enstitüsünde yapılacaktır. Talebelerin imtihanda üssü mizanı doldurmuş olmaları şarttır.

5 — Maden mühendisliği imtihanı hesap, hendese, cebir, mihanik, fizik, kimya ve yabancı dillerden biri "İngilizce, Fransızca, Almanca".

Jeoloğluk imtihanı: Riyaziye "hendese, cebir" hayvanat, nebatat, jeoloji, fizik, kimya ve yabancı dillerden biri "İngilizce, Fransızca, Almanca".

6 — Tahsile gönderilecek olanlar ileride tahsil müddetleri kadar mecburî hizmete tâbi olduklarından bu hususta mükellefiyetlerini tevsik etmek üzere bir taahhütname verecekler ve bunun için de muteber kefil göstereceklerdir.

7 — İstiyenlerin nüfus hüviyet cüzdanı, hüsnühal varakası, mektep şehadetnamesini veya bunların tasdikli birer suretleri, 4 kıt'a fotoğraf ve dilekçelerini 29 - Kânunusani - 938 cumartesi günü öğleye kadar Ankarada M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne göndermeleri ve 31 - Kânunusani - 938 pazartesi günü sıhhî muayeneleri yaptırılmak üzere sabahleyin saat 10 da Adliye Sarayı karşısında M. T. A. Enstitüsü Dairesinde bulunmaları ilân olunur. (8622)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan:

1 — Vasıf ve örneğine uygun ve on dört bin dört yüz yirmi lira kıymet takdir edilen iki yüz altı kilo metre ağır sahra kablosu 25 - 1 - 1938 salı günü saat (10) da kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Şartnamesi parasız Komisyondan alınabilecek, bu eksiltmeye girmek istiyenlerin (1081) lira (50) kuruşluk ilk teminat ve şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün saat dokuza kadar Komisyona vermiş olmaları. (20) (66)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan:

1 — Metresine altmış kuruş fiyat tahmin edilen vasıf ve örneğine uygun yüz elli bin metre yazlık kumaş 10—1—938 Pazartesi günü saat onda kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır.

2 — Buna ait şartname dört yüz elli kuruş karşılığında Komisyondan alınabileceği eksiltmesine girmek isteyenlerin (5750) liralık ilk teminat makbuz veya Banka mektubunu ve şartnamede yazılı diğer belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün ve saat dokuza kadar Komisyona verilmiş olmaları. (4619) (8496)

Akhisar belediye reisliğinden:

Akhisarda yaptırılacak Belediye binasının projesi Münakasaya konulmuştur. İstekli Mimar ve Mühendislerin şeraiti anlamak üzere Belediyemize müracaatları ilân olunur. (8555)

2

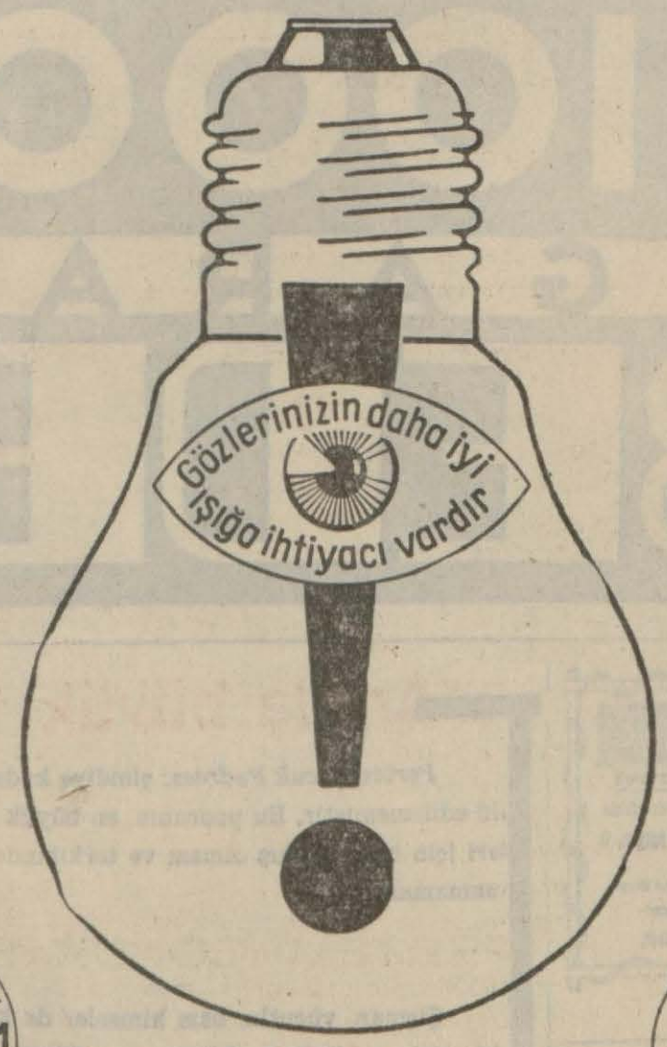

Osram D lâmbasını kullanınız.
Ucuz bir ışık temin eder.

İyi ışık
Sağlam iş

OSRAM-D

Dekalümen lâmbası asgarî bir istihlâk temin eder.

Maalesef şu yirminci medeniyet asrında hâlâ birçok bayanlarımız tuvaletlerine verdikleri ehemmiyetin binde birini iç tuvalet ve hi zıssıhhalarına vermezler. Âdet zamanlarında hayat kaynağı olan en nazik uzuvlarına ya temizliği daima şüpheli bezleri yıkayıp korlar v ya en korkunç bir şekil olan pamuk (tampon) kullanarak bütün hayatlarınca tedavisi güç, korkunç hastalıklarla sıhhatlerini, aile saadetl rini sekteye uğratırlar.

Halbuki: Bir kutu (FEMİL) gerek kendilerinin ve gerekse yuvalarının sağlık ve neş'esini ebediyen sigorta eder. Cihanın müne ver bayanları tarafından takdirle karşılanan:

FEMİL ve BAĞI

Kanı emici ve muhafaza edici beyaz, kırmızı hususî iki cins pamuktan kimya harikalariyle yapılmış ufak, sıcak, yumuşak, mikro suz el çantalarında bile taşınması kolay en ince elbiseler altında çıkıntı yapmıyan, cildin taravetini bozmıyan evde, işde, vazifede, spor mektepte, seyahatte, baloda, yazlıkta, kışlıkta gayet pratik bir şekilde seve seve kullanılan ve kadınlığı saadete kavuşturan bir idealdi 12 lik ve 8 lik yeni ambalajlar piyasada hizmetinize âmadedir.

Umumî Deposu: Ismet eczane ve lâboratuarı, Istanbul Galata, Telefon: 49247

Adresini bir kartla lûtfeden sayın Bayanlara daima kıymetli hediyeler gönderecegi

SÜMER BANK

BURSA

Merinos Fabrikası

Gerek dokuma ve gerek her türlü trikotaj yün ipliklerini imale ve sipariş kabulüne başlamıştır.

Merinos Fabrikası yün iplikleri yabancı memleketler ipliklerine olan ihtiyacı tamamen ortadan kaldıracaktır, iplik nümunelerini Bursada Merinos Fabrikası Direktörlüğünde görebilirsiniz ve oradan istiyebilirsiniz.

Müzeler Arttırma ve eksiltme komisyonun riyasetinden:

Yapılacak işin cinsi ve mahiyeti	Keşif bedeli Lira Kuruş	Muvakkat teminatı miktarı Lira K.	Eksiltmenin nerede ve hangi tarih ve saatte yapılacağı
Mozaik döşeme, kaldırım, rapse ve kurşun tamiratı	2517 82	189 00	Asarıatika Müzeleri Genel Direktörlüğünde 17 - 1 - 938 tarihinden Pazarteşi günü saat 14 de.

Topkapı Sarayı Müzesi dahilinde Sinan mutfaklariyle tarassut kulesinde ve diğer bazı kısımlarda bermucibi keşif yaptırılacak olan tamirat yukarıda yazılı gün ve saatte açık eksiltme ile ihale edilecektir. Keşif ve şartname ile yapılacak tamiratı mahallen görmek isteyenlerin Müzeler Mimarlığına, talip olanların da en az 2500 liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair Nafıa İdaresinden alacakları müteahhitlik ve ayrıca ihtisas ve Ticaret Odası vesikaları ve muvakkat teminat makbuzlariyle ihale gününde komisyona müracaat eylemeleri. (8728)

Ankara caddesinde kiralık dükkân

Vakit yurdunun altında (ölen Fransız kitapçısının) yeri ve arkadaki depoları kiralıktır.

Birleştirilmek suretiyle 150 metre murabbalık bir mesaha elde edilebilir. İsteyenlerin Vakit yurdu idare memuruna müracaatleri.

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma komisyonundan:

1 — Eldeki vasıf ve örneğine uygun olarak on binden on iki bin beş yüze kadar kilim ve bin iki yüzden bin beş yüze kadar portatif çadır kapalı zarf usuliyle aşağıda yazılı tarihte satın alınacaktır.

2 — Satın alınacak bir kilime (350) kuruş ve bir portatif çadıra (630) kuruş kıymet biçilmiştir. Kilime ait şartname (219) kuruş karşılığında ve portatif çadır şartnamesi de parasız Komisyondan alınabilir.

3 — Eksiltmelerine girmek isteyenlerin kilim için (3281) lira (25) kuruşluk ve portatif çadır için de (708) lira (75) kuruşluk teminat makbuzu ile şartnamede yazılı vesikaları muhtevi teklif mektuplarını dördüncü maddede yazılı gün ve saatten evvel Komisyona vermiş olmaları.

4 — A - Kilim eksiltmesi 19—1—1938 çarşanba günü saat (10) da.
B - Portatif çadır eksiltmesi 20—1—1938 perşenbe günü saat (10) da.

(4746) (8725)

Dr. Nihad Tözge
Cilt - Frengi ve diger Zührevi
hastaliklar birinci sinif mutahassisi
Babıali cad. Vilâyet konağı florist Tayyare Cemiyeti karşısı. 12
Telefon: 21942
Öğleden akşama kadar hastalarını kabul eder
Salı günleri öğleden sonra parasızdır
Talebeden umumiyetle nısıf ücret alınır.

Sahibi: ASIM US

Neşriyat müdürü Refik A. Sevengil

Arada büyük fark var

Pertev Çocuk Pudrası: şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklid edilememiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk cildleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman, vücutlu, bazı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudün iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

ONU DİĞER ADI *(TALK PUDRA)* ları ile karıştırmayınız.

Türkler için en iyi, en kolay metOt:

Fransızcayı Çabuk ve Kolay öğretirim

1 Klavuz - 1 konuşma - 6 kitap - tam takım Ecza 135
Citlenmişi 160 kuruştur.

Öğretmen Fuadın: (Anadolu Türk Kitap Deposu) nda, yeni postane karşısında meydancık hanında Taşra siparişleri gönderilir.

Ramon Nuvarro, muharririmiz Turan Aziz ve Recnald Denny

Sinema seyircilerinin dudaklarında bir kelime var:

HOLİVUT

Fakat; Holivut nasıl bir yerdir?

Yıldızlar Holivutta nasıl yaşarlar?

Garbo, Janet Makdonalt, Mey Vest, Robert Mont Gomeri, Klâr Gabel, Karol Lombard

Ve meşhur yıldızlarla başbaşa

Holivut stüdyolarının bir sene misafir ettiği Türk gazeteci

TURAN AZİZ

Holivutta gördüklerini bugünden itibaren gazetemize anlatmaya başladı

KURUN İLÂVESİ

No. 104

Holivutta ilk Türk gazetecisi

Bugünden itibaren gazetemizde hatıralarını neşretmeğe başladı

Dünyanın en zor işlerinden biri

Modren ticarette para kazanmak için ne yapmalı?

Vaydman Canavarı

Ve cinayetler karşısında biz

Yazan: Kâzım Nami Duru

Fransada Vaydeman adında bir canavar —böylelerine insan demeğe dil nasıl var?— Yalnız Fransız gazetelerini değil, bizim gazeteleri de günlerce tuttu.. Bu öldürücü herif üzerine Fransızlar istedikleri kadar yazarlar, söylerler; bize ne? Bizde yazılacak, halkı ödevlerine aydınlatmak için yazılacak konu mu yok? Fakat ne yapalım ki sansasiyonel (heyecan uyandırıcı) haberler gazetelerin en büyük sermayesidir. Böyle vak'alar her vakit ortaya çıkmaz. Hele bizde bu türlü canavarlıkların olduğu hemen yoktur. Bizde sosyal dejenerasans bu kadar ileri gitmemiştir.

Frenk gazeteleri bize hergün böyle pek aşırı canavarlıkları değilse de ondan pek aşağı kalmayan vak'alar naklederler. İşte Fransanın bir okulunda iki kız çocuğu, öğretmen bunları okul doktoruna gösteriyor. Bakıyorlarki çocukların vücutları dayak çürüğü ve beresi içinde. Babalarını okula çağırtıyorlar. sorup soruşturduktan sonra, herifin anasız çocukları biraz okşadığı anlaşılıyor. Ama ne ile okşadığı biliyor musunuz? Boğa sinirinden yapılmış kamçı ile. Büyük kızı hastahaneye, küçüğünü de çocuk esirgeme kurumuna gönderiyorlar.

İşte gazete önümde. Sarhoş bir baba, yanmış odunla kızının beynini patlatıyor! Dedim ya, bu türlü azgınca cinayetler bizim yurdumuzda ya olmaz, yahut pek nadirdir.

Bu yaz Anadolunun garp illerini gezerken, uğradığım yerlerin hepsinde adliyecilerimizle konuştum. ve onlara ne gibi cinaî vak'alarla karşılaştıklarını sordum. Bir kere aşırı derecede cinayet vak'aları yok. Olanların da yüzde doksan dokuzu, belki de istemiyerek öfkeyle eldençıkmış kazalardır. Bunların başlıca üç türlü sebebi vardır: Kadın, tarla sınırı, sulama meselesi. Bu meseleleri, önemleri sırasiyle yazdım. Cinayetlerin en çoğu, kadın yüzünden oluyor. Buna ne çare bulunacak? Adliyeciler, belki yıllarca hapis cezasının başkalarına tesirli bir ibret olacağını sanırlar. Halbuki öfke baldan tatlıdır; ibret almağı düşünemez. Bu türlüler için hapishane değil, ıslâhhane lâzımdır.

Anadoluda ne kadar iptidaî olursa olsun bir şövalye ruhu vardır. Türk hayata, lüzumundan çok değer vermez; ölümden korkmaz. Kızdı mı, sonunun nereye varacağını düşünmez; elinden bir kaza çıkarıverir. Halbuki halktaki şövalye ruhu, geliştirilse, bu cinayetler çok seyrekleşir ve ulusal kudret en yüksek derecesine varır.

Şimdi şuraya bakınız: liseyi bitiren bir genç, kâinat hakkında küllî bir zihniyet edinemeden, Hukuk fakültesine gidiyor; orada hukuk derslerinin birçok türlüsünü okuyor. Sonra, biraz staj yapıyor ve ya hâkim, ya müddeiumumî, ya avukat oluyor. Onun için hukuk denilen birtakım düsturlar vardır; filân iş şu şekilde yapılmıştır; filân kanunun falan maddesine uymaktadır. Binaenaleyh ortada psikolojik veya psiko - biyolojik veya psiko - sosyolojik âmilleri aramağa lüzum görmeden, hükmünü bastırıyor, cezayı veriyor.

Azçok Fransada bile bunun böyle olduğunu görüyoruz. Meselâ geçenlerde (Bölarok) a karşı yer tutan bir avukat, davayı kazanmak hırsiyle insanlık ve şeref sınırlarını geçiyor; (Dölarok)un ve zavallı bir kadının namus ve haysiyetiyle oynayor. Hâkimler de bu türlü şerefsizliklere göz yumuyor.

Halbuki Fransada, hiç olmazsa, jüri denilen bir heyet vardır. Hükümlerin elden geldiği kadar doğru verilmesine yardım ediyor.

Hem, bilmem, bizim için bu gibi meselelerde Fransayı örnek almak lâzım mı? Bizim halkımız, ırkî asilliğini asırlar içinde koruyagelmiştir.. Bu halk, kolaylıkla, en temiz yollara götürülebilir; en yüksek bir medeniyet seviyesine çıkarılabilir. Bunun için girişim almak lâzımdır. Bu iş, okuldan başlar, derece derece ruhlara telkin olunur ve Türk gençliği örgütü ile en yüksek derecesine vardırır.

Böyle bir Türkiye ülkesi ile yanryorum...

Kâzım Nami Duru

Vicdan denizi

Bir esinti bekler muhabbet diyarından
Haz yerine yada hep acılar anlatır.
Her kıyısı onun sedye kırıklarından;
Düşer göz yaşları üstüne satır satır.

Geçmiş gecelerin aranır seherini,
Tılsımını aşkın düşündükçe derinler.
Bırakıp ye'sine pervane izlerini,
Gemiler yol alır ufkuna, şen gemiler...

İsmail Safa Esgin

İranda *Arkeoloji araştırmaları*

Komşu ve dost İranda arkeoloji araştırmaları büyük bir faaliyet göstermektedir. Bugün Rai'de büyük bir tarihî ve millî kıymet taşıyan bir eser bulunduğu haber veriliyor.

İranda arkeoloji araştırmaları pek yakında başlamıştır. Arkeoloji dairesinin neşrettiği "Âsarı İran„ mecmuası bu yolda yapılan araştırma ve bulmaları muntazaman neşretmektedir.

İrandaki Arkeoloji araştırmaları bilhassa Persepolis, Kâşan, Şabur ve Nişaburda yapılmaktadır. Şimdiye kadar bir çok İranlı âlimlerin kendi hesaplarına yaptıkları tetkikata bugün hükûmet iştirak etmiş ve bu suretle bu sahada daha millî ve büyük bir faaliyet görülmeğe başlanmıştır.

Bugüne kadar yapılan araştırmalarda birçok değerli eserler bulunmuştur. Son defa bulunan eser Raî (Eski Rages)'de, Muhammediye mahallesindeki tarihî kıymeti haiz bir medresedir. Şehrin Saray mahallesi olan yerdeki bu medrese son derece ince bir sanat eseridir. Medresenin inşa tarihi bulunmamışsa da, içindeki yazılar bu binanın 6 ncı Hicret asrının ilk yarısında (Milâdın 12 nci asrı ortalarında) yapılmış olduğunu göstermektedir.

Duvarlardaki resimler ve süsler de Moğol devrindeki İran eserlerinin hususiyetini taşımaktadır.

Raî'de bulunan arkeoloji eserleri arasında, yine on altıncı asır ortalarına ait olduğu tahmin edilen Tuğrulkulesi de vardır.

Rüyada boks ettiği görülecek adam

Meşhur Fransız boksörü Marsel Til, bisikletçi iken boksör olmuş, boksörlükten sirke geçmiş bir sporcudur. Bugün de artık sporu bırakmış ve sinemaya geçmek üzeredir.

Marsel Til, yakında bir film çevirmeğe başlayacağını haber verirken şöyle demiştir:

— Beni artık ancak rüyanızda boks ederken göreceksiniz..... «

Gangsterler sarışınları kaçırır!

Bu hakikat ortaya çıkınca

Sarışın artistleri bir endişe aldı!

Gangsterler sarışınları kaçırıyorlar!

Bu, belki Amerikada haydutların işe başladığı gündenberi devam eden bir hakikattir. Fakat, Amerikalılar bunun farkına bugün varmışlar ve bundan dolayı şimdi bütün Amerika ve bilhassa Holivud endişe içinde...

Hakikaten, Gangsterlerin şimdiye kadar kaçırdıkları kadınların hepsi sarışındır. Her şeyde olduğu gibi bu işte de istatistiğe merak eden Amerikalılar bu hesabı ortaya çıkarınca, ekserisi sarışın olan Holivud yıldızları tabiîdir ki korkuya düşecekler.

Gangsterlerden korkan artistler ve onların mukavelelerle bağlı bulundukları şirketler kendilerini sigorta etmek isteyorlar. Son günlerde sigorta şirketlerine müracaatlar bu yüzden çok fazlalaşmıştır.

Evvelce, bacaklarını sigorta ettiren dansözler, seslerini sigorta ettiren şantözlerden başka, bugün saçlarını sigorta koyan sarışınlar pek çoğalmıştır.. Bu sigorta şirketleri, müşterilerine karşı gayet ağır şartlar koşmaktadır: Meselâ, saçları zamanla veya iyi bakmamak yüzünden kararan bir sarışın sigortadan para alamıyor. Fakat, bir makyaj esnasında veya film icabı muhtelif tuvaletlerden saçları bozulan sarışın artiste sigorta binlerce lira veriyor. Lâkin bugün, sigortaya koşan sarışınlar akını karşısında sigorta şirketleri daha fazla kazanmağa başlamışlardır. Bilhassa Gangster korkusu onları da telâşa düşürmüştür.

Bu suretle, sarışınlar, bir yandan Gangster korkusiyle kendilerini sigorta ettirmek isteyorlar; diğer taraftan, sigorta şirketleri, kendileri tehlikede olduğu için, onları yüksek fiyatla sigoret etmiyorlar.

Bu vaziyetin iyi bir tesiri de görülmüştür Sinema şirketleri ellerindeki sarışın artistlerin kıymetini daha fazla bilmeğe başlamışlar, onlarla yaptığı yeni mukaveleler de daha zengin şeraiti kabul etmişlerdir.

Sarışınların bu buhranlı zamanında ortaya bir isim modası atmak isteyenler de olmuştur.

1938 de esmerlerin daha fazla muvaffakiyet kazanacağı ve filmlerde en fazla esmer yıldızların tercih olunacağı söylenmişti. Fakat, bu modayı Holivud pek kabul etmemiş, yine sarışınları tercihte devam etmiştir.

Gangsterlerin sarışınları kaçırdığı ortaya çıkınca, bir sinema şirketi de bu mevzuda bir film yapmağa başlamıştır. Tabiî, "Gangsterler sarışınları kaçırır!„ başlığını taşıyan bu filmde görülecek bütün kadınların sarışın olması lâzım.... Fakat, bütün stüdyolarda olduğu gibi, o stüdyoda da birçok sarışın artist olmasına rağmen, filmdeki rolleri alacak kâfi derecede artist bulunamamıştır.

Fakat, filmdeki Gangsterler hakikattaki Amerikan haydutları kadar müşkülpesent değildirler: Yalancıktan haydutluk eden bu adamlar, sun'i bir şekilde, yalancıktan sarışın olan kahramanları kaçırmışlardır....

Yarının büyükleri

(3 üncü sayıfadan devam)

çede gördükleri inzibat, sevgi ve alâka onların yalnız vücutlarını olgunlaştırmakla kalmayor, fikrî kabiliyetleri ve düşünceleri üzerinde de çok müessir oluyor. Bir ilk mektepte tatbiki arzu edilen her türlü faaliyet burada mevcut!..

Öğretmen çocuklardan birinin elini biraz kirli görerek hemen çağırıyor, ona boyunun uzaması, bazusunun büyük arkadaşları gibi şişkin olması için daima yıkanmasını ve temiz olmasını söylüyor.

Biz senede bir defa iktısat haftası, Kızılay haftası gibi haftalarla nasıl kendimizi iktısada, Kızılaya yardıma teşvik ediyorsa, buradaki çocuklar da küfredenlerle mücadele, hayvanlara sevgi, temiz olmıyanlara boykot yapmak suretiyle kendilerini iyiye, güzele, doğruya hazırlayorlar. Bu gibi işlerde herkes biribirinin hocasıdır. Büyük çüküğü seviyor, küçük büyükten fikir soruyor; bahçe âdeta bir içtimaî merkez vazifesini görüyor.

Her yıl 23 Nisanda bahçe mensupları büyük bir tabur halinde önde bando arkada bayraklarla donanmış kafile, kısa pantalonlarını, temiz önlüklerini giymiş kız ve erkek çocuklar şehir stadına giderler. Burada halka kırmızı - beyaz rozetler dağıtarak onları iki gruba ayırdıktan sonra müsabakalar başlar, millî oyunlar, cimnastik hareketleri ve daha birçok eğlenceler tertip ettikten sonra bahçelerine dönerler.

Şimdi bahçenin yanıbaşında büyük bir sinema ve sinemanın da altında 25 x 10 büyüklüğünde bir yüzme havuzu yapılıyor. Bu sinemada hassaten çocukların seviyeleriyle mütenasip filmler gösterilecek. havuz da daima çocukların istifadesine açık bulundurulacaktır. Yapılan tertibat ile kışın da sular ısıtılmak, sık sık değiştirilmek suretiyle havuzda yüzmek kabil olacaktır.

Havuzun yan taraflarında soyunma locaları, atlayacak yerler, duş yerleri, ve daha bütün bunlara ait hazırlıklar ikmal edilmek üzeredir.

Yapılan bu sinema ve havuzun bitişiğinde bir de gündüz bakımevi yapılmaktadır. Burası daha küçük çocuklar içindir ve paralıdır. Tesisata devam edilmektedir, önümüzdeki inşaat mevsiminde binanın sinema ve havuz ile beraber ikmal edileceği tahmin olunmaktadır. Bu yapılan yerlerde bittikten sonra çocuk bahçesi ismi ile müsemma bir hale gelecek ve her cihetle mükemmel bir esr olacaktır.

Bütün bu iyi ve güzel diye yazdığım teşkilâtın yanıbaşında başka bir meseleye de teması lüzumlu buluyorum: Ankaradaki çocuk bahçesi merkezi bir mevkide olmasına rağmen hemen her çocuğun istifadesini mucip olacak bir halde değildir. Yenişehirde veya Cebecide oturan bir aile çocuğunu buraya gönderemez. Hele Altındağ mahallesinde, İç Ankarada oturan çocukların buraya kadar gelmelerine katiyen imkân yoktur. Hattâ diyebilirim ki Ankarada böyle bir bahçenin mevcudiyetinden haberdar olmıyanlar bile pek çoktur. Bu uzaklıktan dolayı buraya gelemeyen çocukların bir çoklarının evlerinde sıcak bir odaları veya oynayacak yerleri de yoktur. Bu çocuklar sokaklarda çamurlu ve tozlu kaldırımlar üzerinde yuvarlanıp durmaktadırlar. İlk okullarda çifte tedrisat ta yapıldığına göre pavdos zamanlarında nereye gidip te vakit geçirecekler? Bu bakımdan bu bahçenin ayni değilse de hiç olmazsa, bir benzerini diğer semtlerde de kurmak, oradaki yavruların da sıhhatini, oyun ihtiyacını düşünmek en mühim bir meseledir. Söylendiğine göre bugün Türkiyede bu gaye ile kurulan çocuk bahçelerinin sayısı otuz kadar bir şey imiş. On yedi milyon nüfusu bulunan bir memleket için otuz çocuk bahçesi vardır demek, hemen hiç yoktur demek gibi bir şey. Ve kimbilir, onlar da ne haldedirler.

Bu nevi müesseselerin hemen her tarafta kurmak ve birçok zarurî gibi görünen ihtiyaçların en başında bu teşekküllerin mevcut bulunduğunu kabul etmek çok yerinde bir hareket sanırım. "Bugünün küçükleri, yarının büyükleri" dirler, pek doğrudur. Sağlam kafanın sağlam vücutta olacağı gibi...

Emin Karakuş

Kadifeden güzel bir şapka

Suvare için beyaz renkli kumaştan bir elbise. Bu rop beyaz renkli marokenden yapılmıştır. Etekleri gümüşi tilki kürkleriyle süslüdür.

Arnavutluk Kralı Zogo, Arnavutluk istiklâlinin yıldönümünde kardeşleriyle beraber

Yarının büyük adamları

Ankara çocuk bahçesinde nasıl çalışıp eğleniyorlar

Bahçede atlı karıncalar, kapalı dönme dolaplar, asma merdivenler, voleybol ve basketbol yerleri yüzme havuzu, sinema var

Yazan: Emin Karakuş

Bu yazımda size Ankara çocuk bahçesinden bahsedeceğim:

Bu bahçeye her gün mekteplerin paydos olduğu zamanlarda yüzlerce çocuklar gelir, gün batıncaya kadar oynarlar, eğlenirler, yorgun argın, kanter içerisinde evlerine dönerler. Burada her yaştaki çocuk için meşgul olacak bir eğlence yeri vardır. Çok küçükler için kum havuzları, atlı karıncalar, kapalı dönme dolaplar; biraz büyükler için kavma kızaklar, salıncaklar, asma merdivenler; daha büyükler için voleybol, basketbol, futbol gibi muhtelif spor faaliyetlerine ait sahalar ve vasıtalar hep mevcuttur.

Samanpazarına doğru giderken çocuk sarayı dediğimiz yere bir girerseniz neler görmezsiniz: Atlayan, zıplayan, koşan, dönen; tut, at, bana ver be, gibi sert va kat'i emirler biribirini takip ediyor. Büyük bir gürültü, mahşer gibi bir yer. Üç dört yaşından on beş on altı yaşlarına kadar irili ufaklı çocuklar bahçenin bir tarafından diğer tarafına doğru büyük bir gürültü halin de akın gidiyorlar. Aralarında dolaşan mürebbiler, çocuklarla beraber, onların yalnız oyunları değil, her türlü hareketleriyle ve faaliyetleriyle alâkadar görünüyorlar.

Şu köşede bir iki tabla duruyor. Kibrit, karamela, gazete satan küçük satıcılar da günlerinin bir iki saatini burada geçiriyorlar. Bu vaziyette çocukların bir zamanlar buraya girmeleri yasak edilmiş imiş. Fakat buradaki öğretmenlerin ihtarı ve ihtimamları neticesi bu fakir çocuklar da her gün gelirken ellerini, yüzlerini tertemiz yıkamak, tırnaklarını kesmek suretiyle kabul edilmeğe başlanmışlar.

Çocuklar daimî bir dikkat ve ihtimam altında bulunuyorlar. Doktorların nezareti, hasta olanlar için hemen alınan tedbirler, öğretmenlerin daimî ve sonsuz alâkaları çocukları bahçeye fevkalâde ısındırmıştır. Evlerinden çok bahçelerini, anne ve babalarından çok öğretmenlerini seviyorlar. Bütün bu işlerin başında bulunan, hayatlarını âdeta bu çocukların başında mürebbilik yaparak geçiren bir karı, koca var: Bayan Sıdıka, Bay Mehmet.

İlk zamanlarda bahçede mütehassıs olarak iki Amerikalı bulunuyormuş. Daha sonra bunlar da giderek her iş bu iki öğretmene kalıyor. Bunlar bu bahçede hem bir mürebbi, hem bir ağabey ve abla, hem de bir dost ve arkadaştırlar.

Bahçedeki faaliyet yalnız spora inhisar etmeyor. Çocuklar kendi aralarında gruplar teşkil ediyorlar. Bu gruplarda reisler, azalar seçiyorlar, toplantılar yapıyorlar, aralarında para toplıyarak eğlenceler tertip ediyorlar, kırlara, köylere gidiyorlar, gezintiler tertip ediyorlar, müsamereler veriyorlar.

Halbuki bahçenin ilk açıldığı yıllarda buraya hemen hiç bir aile çocuğunu göndermez imiş. Gelen çocuklar da kativen biribirlerini çekemez, küfreder, kaba konuşur, oyundan o kadar zevkalmaz bir halde imişler. Yerde duran bir kâğıt parçasını almamak için:

— Ben hizmetçimiyim, diye reddeder, bir yerin ehemmiyetsiz bir tamiri icap etse!

— Ben buraya ameleliğe mi geldim? diye kızar, gidermiş.

Fakat bugün hiç birisi böyle değil. Bahçenin bir tarafında ellerinde kazma kürek toprak kazıyorlar, beri yanda bir direği yere sokmak için uğraşıyor, kendilerine ait bütün işleri gene kendileri yapıyorlar. Çocukların bah-

(Sonu 14 üncü sayıfada.)

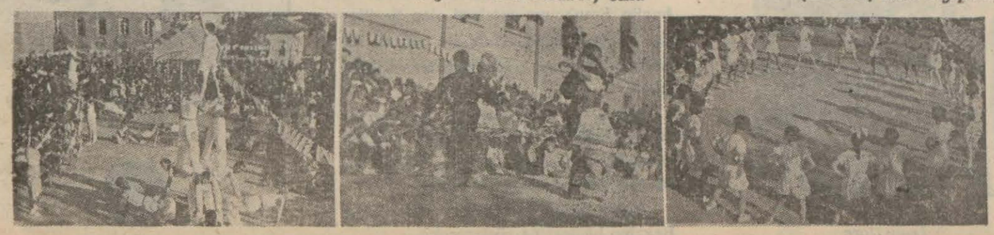

Devlet adamlarının yıldızları ne gösteriyor

Siyasiler gibi yıldızlardan ahkâm çıkaranlar da 1938 senesini iyi görüyorlar. Her kesin harbden korktuğu bu devirde iyi diye kastedilen şey, har polmiyacağı dır; yoksa, 1938 senesi yine bir çok hâdiselerle ve hareketli olarak geçecektir.

Her kesin doğduğu tarihte güneş han gi bürcde ise,, o bürcdeki yıldız onun yıl dızı sayılır. Bu yıldızın o sene içinde alacağı vaziyetle de her kesin hayatında ne olacağını tahmin etmeğe çalışırlar.

Bu tahminleri yapanlara göre, İngiliz Başvekili Çemberlin, Edenin bu sene yıl dızları pek iyi değildir. Onun için, Şimdiye kadar tuttukları siyaseti pek iyi bir neticeye bağliyamiyacakları zannediliyor.

Hitlerin yıldızı ise kendisi hakkında pek endişeye mahal bırakmıyor. Etrafındakilere rağmen, harp istememekte olan Hitler, dünya sulhünu bozacak bir harekette bulunmiyacaktır. Yalnız, Almanya dahilinde bazı hâdiseler bekleniyor.

Buna mukabil, Musolininin yıldızı faz la endişe veriyor. Duce'nin yıldızı olan Merih (harp timsali) kendisinin doğum günü olan 29 haziranda, meşum sayılan bir sehabe ile karşılaşacaktır. Bundan son ra yoluna devam edip edemiyeceği meçhul görülüyor.

Mussolini eski Macar başvekili Gömböş ve Şuşnig ile beraber...

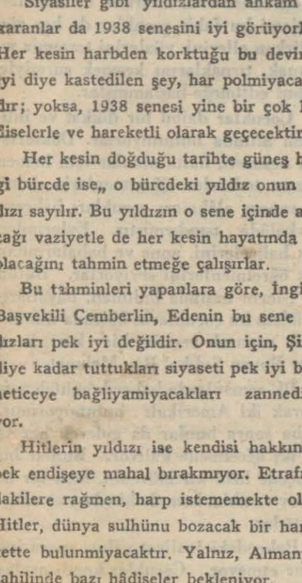

Loid Corc

Nevil Çamberlayn ve karısı

İngiliz hariciye nazırı Eden karısı ile birlikte

Stalinin yıldızı için de, 1938 senesin de kendisini hiddetlendirmeğe sebeb olacağı söyleniyor.

İnsanlara olduğu gibi, şehirlere de ba zı bürcler izafe olunur. Meselâ İspanyada bugün Frankonun merkezi olan Sevillanın bürcü balık bürcüdür. Bu bürç de ilk baharda fena, son baharda iyi bir vaziyete girer.

Ispanyada hükûmetçilerin merkezi olan Valânsiya şehrinin timsali de akrep bürcüdür. Bu bürcün bu sene pek iyi bir vaziyet göstermediği görülüyor.

Bütün bunlar astrolokların tahminleri Bakalım hâdisat ne gösterecek?

İhtiyarları gençleştirmek için yeni bir usul

Viyanalı bir doktor ihtiyarları gençleştirmek için yeni bir usul bulmuş. Bu usulün, şimdiye kadar tatbik edilenlerden daha müessir olduğunu iddia ediyor.

Staynah ismini taşıyan bu doktor İhtiyarlığın insan guddelerindeki hayati cevherin azalmasından ileri geldiğine inanıyor. Onun için hayvan guddelerinden sun'î cevher temin ederek insanlardaki noksanı tamamlamağa girişiyor. Fakat, bunun, daha evvelki usullerden farkı şuradadır: Viyanalı doktor diyor ki, "hayvanlardan almacak cevher, temizlenmek için kimyevî bazı muamelelere tabi tutulduğu sırada tesirini kaybetmektedir. Onun için ben öyle bir usul buldum ki, cevher, hayatiyetini olduğu gibi muhafaza ediyor,,

Doktor Stanyah, bu hayvan cevherini insanın kanına aşılamayor. Bilâkis, bir et suyu ile birlikte yutturuyor. Yahut bir merhem içinde deri üzerine sürdürüp, vücude sindiriyor. Bu muamelenin bir tesiri olmasa dahi, bir zararı görülmeyor.

Sinirden, müzmin baş ağrılarından, umumî zaaftan, hattâ felçten bu sayede kurtulmak mümkün olabiliyormuş. Bilhassa merhem halinde vücude uğuşturmaktan çok fayda temin ediliyormuş.

Bu yeni keşiften bahseden Londra gazeteleri, doktor Staynah'ın ilâcının, Viyanada birçok hastahaneler tarafından kullanıldığını yazmaktadır.

---

bahçe tanzim olunsa ve yahud Sultan Ahmed meydanındaki gibi arabaların dolaşmasına mani olacak surette sık sık müna bip ağaçlar dikilse..."

Yine hayvanlardan şikâyet eden bişka bir mektup:

"Geçen gün Şehzadebaşından gitmek te iken arkadan bir gürültü zuhur etti. Başımı çevirip bakayım ki, gelen adamla rı sokak almıyor.

Her kes biribirini çiğniyerek, bağıra rak, çığırarak ve nöbetçi gibi koşarak kaç makta idi. Doğrusu bu halden bana da bir korku geldi. Hem canımı kurtarmak ve hem de işi anlamak için bendeniz de bir dükkâna sığındım. Bir de ne bakayım. yüz elli taneden fazla, başı boş, erkekli, dişili, hattâ içlerinde beş tane boga da ol duğu halde bir sürü Kırım ineklerinin geldiğini gördüm. Güdmekte olan herifler hayvanların ziyadece yürümesi için ellerindeki sopaları mutasıl vuruyorlardı. Hayvanlar zaten böyle dar yerlerde gezmediklerinden ve böyle kalabalık görmediklerinden bir yandan sopanın acısını, bir yandan etrafın gürültüsünden dolayı o derecelerde koşmakta idiler ki, tarif ka bul etmez. O aralık beşer, sekizer yaşların da iki tane çocuğun hayanların ayağı altında ezildiğini söyledilerse de gidip gör meğe merhametim kail olmadı. Nihayet iki tarafı ezerek, çiğneyerek oradan geçip gittiler.

İstanbulda bir takım at ve eşek araba dan gezilmesi muhal hükmüne girmişti. Lâkin bu hal ötekilere rahmet okuttu. Tramvay insan öldürdü, köpek çiğnedi. Lâkin düdük yaptı, hayvanlara çıuğırak taktı (tramvay hayvanlarına) önü sıra bir vardiyan koydu. Kabahatı üzerinden attı."

Bu misalleri çoğaltmakta mana yoktur. Altmış yetmiş sene evvelki İstanbul lular hayvanlardan neler çekmemişler ki...

NiyaziAhmed

ihtiyarlık nasıl başlar?

30 yaşından sonra insanların yüzü değişmeğe başlamaktadır. Bu değişiklikler ihtiyarlığın ilk alâmetleridir. Baştaki saçların beyazlaşması yahut bazuların kuvvetten düşmesi ehemmiyetli bir şey değildir. Asıl ehemmiyetli olan yüzün buruşmağa başlaması ve çizgiler husule gelmesidir. Bu çizgiler, yüzümüzdeki bazı âletlerin vazifelerini tam manasiyle görememeğe başlamaların dan ileri gelir.

Kulaklar elli yaşından sonra her sene birer parça daha uzar. Bir insan 200 yaş yaşayacak olsa, kulaklarının bir fil kulağı kadar uzayacağı muhakkaktır..

50 yaşına kadar kulakların uzaması şekilde, bir değişiklik yapmaz. Fakat 50 den sonra şekil değişmeğe yüz tutar. Ayni zamanda ağızlar da çok değişir.. Söz söylemek ve bunca sene yemek yimek, ağızların şeklini çok değiştirmektedir.

Burunlar genişleyip uzamak suretiyle şekil değiştirirler. İhtiyarladıkça ağzın üstüne doğru uzayan burunlar, insanları klâsik birer kuşa benzetir. Ağızları geniş olarak doğan insanların ağızları ihtiyarladıkça daha fazla genişler. El ve ayaklarda da ayni haller görülür. Binaenaleyh, eldiven ve ayakkabı alırken birer numara büyük olanını intihap etmek çok pratiktir.

Erkeklerin beli, kadınların Taliyesi 30, nihayet 40 yaşına kadar inkişaf eder. Bu yaştan sonra ise, küçülmeğe başlar.

Profesör Hoka, gençliklerinde çok güzel olan bazı insanların ihtiyarlamağa başlayınca ne için çok çirkinleştiklerini bu suretle izah ve tefsir eder. Mamafi, bunun aksi de variddir. Doğarken ve gençliklerinde sempatik ve güzel olmayan öyle çirkin bazı kadınlar da var dır, ki ihtiyarladıkça, yeniden hasıl olan çizgiler sayesinde güzelleşmişlerdir.

Eski IŞTANBUL

Şu zavallı Istanbullular..

Bir zamanlarda hayvan yüzünden neler çekmemişler ki..

Beynelmilel bir şehir olan İstanbuldan sır tthamallığı kaldırılırken hem hamalların sıhhatları düşünülmüş, hem de bir iptidailik ortadan kaldırılmıştır. Sırt hamallığının çok iptidaî olduğu muhakkaktır. Şehri gezmiye gelen seyyahlar şehir sokaklarında kocaman sandıkları semerleri üzerine koyarak taşıyan bir kaç hamalın resmini almadan yapamazlardı.

Yedi sene kadar evvel limanımıza Çester adlı bir İngiliz harp gemisi gelmişti. Gemi matbuat erkânına gezdirildi. Salon

---

seliyor ve en nihayet müthiş bir gürültü şeklini alıyor. Her taraftan kendisine:

"Çık dışarı! çık dışarı!" diye bağrıyorlar.

Bu anda filezof da birdenbire sıçrıyarak uyanıyor: Bahçede bir köpeğin havlamakta olduğunu işitiyor. Köpeğin her "hav! hav!" ı rüyada kulağına "çık dışarı!" şeklinde aksetmiştir...

Bütün bu misaller gösteriyor ki, uyurken istediğimiz, hissettiğimiz şeyleri zihnimiz büyültüyor ve onlardan garip garip rüyalar çıkarıyor... iBnaenaleyh, rüya olacaktan ziyade olmuşu gösteren bir şeydir.

larının bir köşesinde garip bir manzara görmüştüm. İngilizler Türk limanına gel dikleri için olacak Istanbul manzaralarından bir köşe yapmışlardı. Fakat bu köşe o kadar garipti ki, resimlerin hemen hepsinde yük taşıyan garip kılıklı hamallar göze çarpıyordu. O vakit şöyle düşünmüştüm. İngilizler ya Türkiye hakında bunlardan başka kolayca manzara bulamadılar, yahud da bunlardan daha çok enteresan bir resim tasavvur edemedikleri için buraya yerleştirdiler.

Beni, bu hatıramı yazmıya sevkeden sebeb yetmiş sene evvelki İstanbul sokaklarını canlandıran bir kaç vesikaya rastlamam oldu.

O vakıt çıkan bir gazete bir gazetenin muhtelif sayılarında şehir sokaklarında dolaşan inek, eşek, at ve sair hayvanlardan şikâyetlerde bulunduğu görülmektedir. Demek yetmiş sene evvel göze çirkin görünmeğe başlıyan şeyler ancak yarım asır sonra ortadan kaldırılabiliyor.

Bu gazetede "inekler" başlığı altında şöyle bir yazı var:

Dört evli bir köyün bile bir sığırtmacı olup köyün ineklerini, öküzlerini otlattığı halde bir vakittenberi İstanbul sokakların da serbest serbest gezen ve hiç bir taraftan (şehir içinde bunların gezmesi ayıp tır) denilmemekte bulunan ineklerin hiç bir çobanı görülmiyor. Yoksa İstanbul çiftlik midir ve medeniyetce köylerden de aşağı mıdır?

Bu hayvanları böyle pervesizca gezmesinin yabancıların gözlerine karşı ne derece ağır düşeceğini bir tarafa bırakıp diğer zararlarını beyan edelim. Malûmdur ki, İstanbul çocukları hılkatlerinin ikıtizası üzre "çarşamba karısı hırafesiyle" korkutulmakta olduklarından her şeyden ve hattâ iri bıyıklı bir adam bile görseler korkarlar. Bu nazeninler ise kapu önüne dökülen kavun, karpuz ve sair kabukları yemek üzere daracık sokaklarda sokağın enine doğru uzayıp çocukların geçmelerine mani oluyorlar.

Binaenaleyh bu hayvanların şehir haricinde mi olur, her nasıl olursa mazarratları olmaz bir surette otlandırılmalarına Şehremaneti celilesinin himmetini çocuklar namına rica ederiz. Ve biz zannederiz ki, bunlar böyle serbestane sokaklarda gezdirilmesi serbestii ticarete dokunmaz Zira tanzifatı belediyeye muğayirdir."

O akitler bu başı boş ineklerden başka şehir sokaklarında bir yerden bir yere seyahat için şimdi adalarda olduğu gibi sürücüler vardı. Yetmiş sene evvel sürücüler de o kadar başı boşmuş ki, işte gazetenin bunlardan da şikâyeti:

İnsan hangi köşe başında bir ata bindirmek isterse sürücüler ellerindeki beygirleri ile dört nala koşarak hücum etmektedir. Bunların hücumunu bilenler ata binmekten yaya gitmeği tercih ediyorlar. Zira ekseri böyle kazalar vuku bulmaktedir."

Tabii bu işte belediyeye düştüğü için bu babta himmeti..." diye bitmektedir.

Uzun müddet İstanbuldan uzak kaldıktan sonra tekrar şehre gelen biri o vakitin gazetesine Bayazit meydanı için uzun bir mektup yollamış. Bir parçasında şöyle diyor:

"Malûmdur ki, bizim Dersaadetin görenek beliyesinden madud bir âdeti vardır. O da Ramazanı şerifte ve mübarek kandil günlerinde Bayazid meydanında arabaların değirmen dolabı gibi harman çevirmesidir. Aciz fikirlerime göre buraya Sultan Ahmed meydanında olduğu gibi

Bir Fransız müneccimine göre

İçinde bulunduğumuz sene

Birçok memleketlerde ihtilâller çıkacak

Yazan:

Meşhur Fransız müneccim

C. Kerneis

Içinde bulunduğumuz 1938 senesinin daha çok eski zamanlardanberi müneccimleri işgal ettiği anlaşılmaktadır. Bunlar arasında 1790 tarihinde Lâyepzigte bir risalesi neşredilen Lehistanlı bir tariki dünyada bulunuyor. Bu risalede Lehli tariki dünya 1793 de Fransa kralı on altıncı Lüi için 'Bu adam adî bir canî gibi öldürülecektir.„ demiştir.

Bugün yaprakları sararmış olan bu risaleyi tetkik eden bir kimse, 1790 tarihinden zamanımıza kadar zuhur eden hâdiselere dair pekçok şeyler bulur.

Bu eser bazı hâdiseleri o kadar doğru olarak tesbit etmiştir ki insan bu eserin 1790 da istikbalden haber veren bir kehanet sahibi tarafından mı yoksa mazinin hâdisatını yazan zamanımızda kalır. Hatıraları silinmiş olmakla beraber bir müverrihi tarafından mı meydana getirildiğini sormak mecburiyetinde zamanımız gazetelerinin birçok sütunlarını dolduran Napolyan zamanının ve Fransanın 1830 — 1848 ihtilâli hayrete şayan bir doğrulukla bu kehanet kitabında mevzuubahsedilmektedir.

Bu âlim adam insanın havsalasına sığmayacak derecede insaniyet için müthiş fecaiye sahne olacak yirminci asır için de endişelerini izah etmiştir.

Lehli müneccim bu fecaatin en son derecesinin 1938 senesinde zuhur edeceğini de söylemektedir: "Bir dünya muharebesi insan neslini imha etmek tehlikesini gösterecektir. İnsanlar yekiğerlerine karşı silâhlanıp biribirini yemekten başka bir şey düşünmiyecekler. Koskoca memlekette müstevliler hüküm edecekler; ahalisi ya öldürülecek veyahut kaçacak olan büyük şehirler harabelere tahvil edilecektir.„

Hemen söyliyelim ki tariki dünya kehanetlerinde sık sık aldanmaktadır. Tahmin ettiği hâdisat için koyduğu seneler ile bu hâdisatın tahakkuku arasında daima üç beş sene bir fark bulunmaktadır. Hesapsız zaman içinde pek mikroskopik bir vasıta olan senelerin bu kadar tehalüfü ise katiyen şaşılacak bir şey değildir. En ziyade de tehlikeye maruz bulunan mahaller dahi eserde tayin edilmemektedir.

Birçok meslektaşlarım Lehli tariki

dünyanın kehanetlerinin Avrupa büyük muharebesiyle tahakkuk ettiği cihetle artık ortada konulacak bir şey kalmadığına ancak 1790 müneccimin hâdisenin tarihinde yirmi sene yanıldığına inanmak isteyorlar. Fakat sene meselesinde bu kadar büyük bir aldanma nücum ilmi noktainazarından affedilmeğe şayan değildir. Hem de diğer tahminlerinde bu derecede yanlışlık görmemekteyiz. Diğer taraftan bu garip kitapta Avrupa büyük muharebesi için çok karakteristik kehanetler bulunmaktadır. "Milletler alt üst olacaktır. Bazıları vatanlarını bazıları metbularını değişecek; bir kısmı lisanlarını konuşmaktan kalacaklar bir kısmı da bir kıt'adan diğer kıt'aya iltica edecekler.„ demektedir.

Lehli Tariki dünya bu hâdiseleri 1913 senesine koymuştu. Tariki dünyanın Avrupa muharebesiyle her söylediği baştan başa tahakkuk etmiştir.

Çünkü hakikaten milletler alt üst olmuşlardır. Bunlardan birçokları Avrupa hudutlarının gaye değişmesi üzerine vatanlarını değiştirmişlerdir. Birçokları da millî ekalliyetlerde olduğu gibi insanlarını terketmişlerdir. Bir kıtadan diğer kıt'aya göç edilmiştir. Bu da Türk — Yunan mübadelesidir. Nihayet Kayser

Lûtfen sayfayı çeviriniz

Dünyanın en zor işlerinden biri

Modern ticarette çok para kazanmak için ne yapmalı?

Bütün medenî memleketlerde, büyük mağazaların tanzim ve teşkili ile vitrinlerinin güzel, şık ve sanatkârane olabilmesi hakkında birçok kitaplar yazılmıştır. Almanların bu hususta ki tetkikleri çok zengindir. Berlindeki "Endüstri kütüphanesi„ diğer milletlerinkinden de üstündür.

Avrupalılar, büyük mağaza açmayı, güzel mal teşhir etmeyi ve vitrin tanzim etmeyi Şarktan öğrenmişlerdir. Bin bir gece masallarına giren Şark pazarları ve bu pazarlarda satılan giranbaha eşyalar, ipekliler, şallar Avrupanın bugünkü büyük mağazalariyle vitrinlerinin sembolü olmuştur. Binlerce sene evveldenberi türlü, türlü eşyayı bir arada teşhir ederek müşteri celbeden İstanbul, Bağdat, Şam mağazalarındaki usul tedrici surette, Berlin, Paris Viyana, Londra gibi şehirlerdeki mağazalara örnek olmuştur. Böyle büyük bir mağazaya giren bir adam, her türlü ihtiyacından hiç olmazsa birkaçının önünde durur ve alış veriş etmeden dışarı çıkamaz.

Son seneler içinde, şehrimizde de emsali görülen, öyle büyük ve modern mağazalar açılmıştır, ki, buraları her şey için, herkese birer âlemdir. İnsanlar eskisi gibi, muhtelif eşya tedariki için bir çok mağazalara girip çıkan, müteaddit kimselerle karşılaşıp vakit kaybetmek istemezler. Bu itibarla modern ve çeşitli büyük mağazalar açılması, kooperatifler kurulması, birçok tüccarların bir araya gelmesiyle ticaretin yeni şekle konulması zaruret ve moda olmaya başlamıştır. Bu moda, asrımızın hakikatleririne de uyar.

Her mağazanın muhakkak surette büyük olması icap etmez, fakat, mağazanın tanzim edilişi, müşteriyi meraklandırıp celbedici bir şekilde olmalıdır. Bir vitrini tanzim etmek zevk ve sanat meselesidir. Bunun sırrını az sermaye ile çok alış veriş yapan ve iyi para kazanan ticaret erbabı keşfetmiş bulunmaktadır. Vitrinlerin arkasında duran satıcıların da sempatik ve tatlı dilli olmaları şarttır. Satıcılar, kızan, asabileşen, darılan adamlardan seçilmemelidir. Müşterinin kaça ve ne kadar mal alacağı ehemmiyetli değildir. O, belki hiç bir şey almayabilir. Fakat, böyle olduğu halde, satıcıların dudakları yine gülmelidir. Yalnız bu suretledir ki, mağazanın geniş kapıları her vakit, herkese açık kalabilir. Herkesin girebildiği ve tatlı dille karşılandığı bir mağaza ise alış verişsiz kalmaz, ve hiç bir vakit iflâs etmez...

Vitrinler, mağazaların yüzüdür. Bir insan kendi yüzüne nasıl ihtimam gösterirse, bir tüccar da mağazasının vitrinine o derece dikkat etmeli, intizam ve güzelliği için titiz davranmalıdır. Sokak içlerinde, güzelse derhal görülemiyen yerlerde bulunan mağaza sahipleri ise, reklâma büyük ehemmiyet vermelidir. Reklâm ticaretin ruhu olmuştur.

Fransadaki Mağazalar

Çeşitli mal satan büyük mağazaların binlerce sene evvel şarkta mevcut olduğunu yukarda yazmıştık. Fakat Paris şehri, Avrupada büyük mağazası olan ilk memlekettir. On dokuzuncu asrın ortalarında bugün görülen mağazalardan bazıları mevcuddu. "Grand magazin„ 1725 yılında acıktı. Bu mağaza daha o zaman kataloğlarla çalışan zamanın en modern bir ticarethanesi idi. Busiko, moda mağazasını 1852 yılında tesis etmiştir. O zaman yarım milyon frankla işe başlayan bu mağazanın sermavesi 1893 yılında 7 milyon franka baliğ olmuştur.

Bu mağazanın prensibi şudur: Zengin ve her çesitten güzel mal bulundurmak, az kazançla satarak müşteri celbetmek.. Bon Marşeyi tesis edenin dul karısı 1869 yılında burasını işletiyordu. Ondan sonra, 1885 yılında Lüvr, daha sonra Prentan, Samariten, ve Galeri Lafayyet mağazaları açılmıştır.

İngilteredeki Mağazalar

İngilterenin en eski mağazası olan Uatli 1863 yılında açılmıştır. Bu mağazadan sonra, Harots Tores, daha sonra Selfriş mağazaları açılmıştır. Bunlardan sonra ise, daha yüzlerce büyük mağazalar açılmıştır. Bunlar, modern usul ve şartlar içinde çalışarak milyonlar

(Sonu Onuncu sayıfada)

gibi, mutlak bir kudrete sahip hükümdarlar yabancı memleketlerde dolaşmaktadırlar. Bir müddet evvelisine kadar meçhul bulunan Hitler ve Mussolini milletlerinin başına geçmişlerdir. Bütün bunlardan 1790 münecciminin Avrupa muharebesine dair pek sarih konuştuğunu anlatır. Yalnız senesinde ufak bir yanlışlık bulunuyor. Binaenaleyh müstevliler, büyük şehirlerin yıkılması ve saire hakkındaki kehanetleri Avrupa muharebesinden sonraki devreye ait olması lâzımgelir.

Diğer taraftan tariki dünyanın 1938 senesine ait kehaneti tamamen değilse bile ekseriyetle zuhur etmiştir. Madrid, Şanghay gibi büyük şehirler harabeye döndüler, birçok milletler muharebenin korkunç felâketlerine maruz kaldılar, memleketlerini, ocaklarını çoluk çocuklariyle birlikte acımacak bir halde terkettiler. Bu kehanetin içinde bulunduğumuz sene de tamamiyle tahakkuk ederek 1938 e hiç bir fenalığın devredilmemesini bütün kalbimle temenni ederim. Maatteessüf semanın işaretleri fıkrimi söylememe müsait değildir.

Lehli tariki dünyanın hangi nücum vasıtasiyle kehanetlerde bulunduğunu bilmeyorum.Çünkü kendisi de söylemiyor. Fakat tahminlerinin benim tahminlerimden pek farklı olmadığını söylemek mecburiyetindeyim. Elbette her şey "muhtemeldir„ fakat hiç birisi katî değildir. İlmi nücum ihtimaller ilmidir. Tıpkı yangın sigorta kumpanyaları gibi. Ayni zamanda dünyayı tehdit eden yangın başlamış bulunuyor. Bunun ne derecede genişleyip nerelere kadar dayanacağını tahmin edemeyiz.. "İlmi nücumun hakikî şekli„ ismiyle yazdığım bir eserimde Pluton ile Posidon'un bugünkü mevkiinin bu yıldızların 5 inci asrın ortalarında bulundukları mevkiin aynisi olduğunu şayanı hayret derecede hatırlattığını söylemiştim.

Beşinci asrın fecayii bugün bile insanların hatırasından silinmemiştir. Bu devir Atilânın istilâ devridir. Binaenaleyh daha bir müddet harp ilâhinin tesiri altında yaşayacağımızdan korkuyorum. Semanın işaretleri mütemadiyen ve hakikî bir ümitsizlik içinde beni işgal ediyor. Bundan başka arzımızı tehdit eden tehlike yalnız milletler arasındaki muharebe de değildir. Birçok memleketleri dahilî buhranlar tehdit etmektedir. Âlim Lehli 1938 senesi için bu buhranları şöyle anlatıyor: Birçok memleketlerde prensler babalarının aleyhine, ahali hükümetlerinin aleyhine evlât babaya karşı kıyam edecektir.„

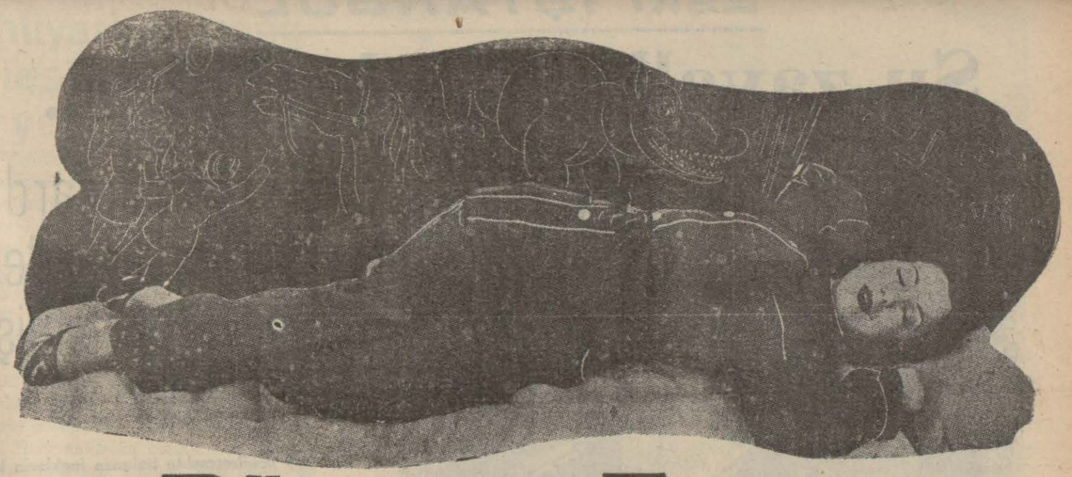

Rüyanın Esrarı

Rüa asırlardanberi insanlar için en garip şeylerden biri olarak kalmış ve esrarı çözülmeğe uğraşılmıştır. Rüya tabiri ile türlü türlü şeyler uydurulmuş, uykuda görülenlerden istikbal hakkında hükümler çıkarılmağa uğraşılmıştır.

Son zamanlara kadar ilim bile rüyayı tamamiyle izah edememişti. Bugün, rüya hakkında ilmin edindiği kanaat oldukça vazıh bir sekle girmiştir. Bunu burada şu şekilde hülâsa ederiz:

Rüya görülmesine sebep olan ve rüyanın şeklini tayin eden sebepler şunlardır:

1 — Haricî tesirler: Gürültü, ışık, koku, temas.

2 — Dahilî tesirler: Vücut dahilindeki bazı hareketler, hastalıklar.

3 — Gayri şuurî arzuların tezahürü: Uzun zaman beslenmiş istekler, en hususî emeller.

Rüyanın insanlar arasında garip ve esrarengiz bir mevzu olarak kalması ilmin onu uzun müddet ihmal etmesine sebep olmuştur. Rüyayı tetkiki ilk ele alanlardan biri olan Freud (Froyd) şöyle demiştir:

"Uyuduğumuz müddetçe rüya görmeyiz; rüya gördüğümüz müddetçe iyi uyuyabiliriz; doktor Freud'un bu sözü uyuyabiliriz."

Doktor Freud'un bu sözü size rüya görmenizi tavsiye ediyor..

Sun'i Rüya Gördürmek Kabildir!

Tabiî halde iken duyduğumuz her şey bir de his uyandırır. Uyurken de vaziyet aynidir ve düyaların bir çoğu haricî tesirlerden ileri gelir.

Onun için, birisine sun'i rüya gördürmek kabildir. Aşağıda anlatacağımız tecrübeler bunun güzel bir misalidir.

Tecrübeyi yapan doktor, arkadaslarına, uyur uyumaz, kendisi üzerinde bazı haricî tesirler icra etmelerini söy-

Uyuyan bir adamın hariçten aldığı tesirler türlü türlü rüya görmesine sebep olur

Filozof Bergson'u kürsüden indiren ve kendisine: "Çık dışarı!„ diye bağıran meğer bir köpekmiş!..

leyor. Arkadaşları doktorun dediği gibi yapıyorlar ve ondan sonra hemen uyandırıyorlar: O zaman doktor ne rüya gördüğünü anlatıyor:

Meselâ, doktor, uyurken, dudaklarını ve burnunun ucunu bir tavuk tüyü ile gıdıklayorlar. Uyuyan adam rüyasında kendisini büyük bir işkenceye soktuklarını, yüzüne kalın ve ağır bir maske geçirdiklerini, sonra bu maskeyi şiddetle çekerek dudaklarının ve burnunun derisinin soyulduğunu görüyor!

Uyuyan adamın başı ucunda bazı makas ve bıçak şakırdatıyorlar: Doktor rüyasında canların çalındığını, sokakta müthiş bir ihtilâl koptuğunu görüyor...

Burnuna kolonya koklatıyorlar: Kendisini, Kahirede, bir ıtrıyat mağazasında, şarka ait manzaralar arasında görüyor...

Yanan bir kibriti burnuna doğru yaklaştırıyorlar: Kendisini denizde görüyor; bulunduğu harp gemisinin cephanelığı patlamış, berhava oluyor...

nsesine hafifçe iğne batırıyorlar: Kendisine amelivat yapıldığını zannediyor ve çocukken kendisine bakan doktoru görüyor.

Yüzüne doğru kızgın bir etüv yaklaştırıyorlar: Halka işkence eden ve kurbanlarını kızgın demirlerle dağlayan eşkiyaları görüyor.

Alnına bir damla su damlatıyorlar: Kendisini İtalyada görüyor: Hava çok sıcak ve kendisi bir bardak soğuk şarap içiyor...

Gözünün önünden, ince kırmızı kâğıt kaplı bir lâmba geçiriyorlar: Fırtına koptuğunu, şimşekler çaktığını görüyor.

Doktor, bizzat kendisi üzerinde tatbik ettirdiği bu tesirle sun'î rüya görmüştür. Fakat, hariçten gelen bu sebepleri uyuyan bir insan her zaman etrafında bulabilir: Burnuna bir sinek konması, yanıbaşındaki saatin çalması, odadan ve dışarıdan gelen bir koku, ensesine vastığın kenarının değmesi, ayni tesirleri hasıl edecek haricî tesirlerdir.

Don Kişot'un Arkadaşı!

Bir yolcu, fırtınalı bir denizde, uyurken şöyle bir rüya görüyor:

Don Kişot'un yanındaki arkadaşı Sanço Pansa ölmüş... Romandaki gibi, kendisini bir kaput bezinin üzerine koyuyorlar ve havaya fırlatıyorlar... Her havaya fırlatılışta müthiş heyecanlar geçirivor ve nihavet korkusu son dereceyi bularak, imdat çağırıyor...

Haykırarak gözlerini açtığı zaman görüvor ki, gemi müthiş sallanmaktadır ve kendisi, kaput bezinin üzerinde değil, vattığı yerde havaya fırlayıp inmektedir...

Bergson'u Kürsüden İndiren Köpek!

Büyük Felezof Bergson'un da gördüğü bir rüya bu hususta güzel bir misaldir:

Bergson kendisini kürsüde, yüksek sesle bir nutuk verirken görüyor. Bir aralık, dinleyiciler arasında bir fısıldama işitiliyor. Bu sesler gittikçe yük-

☞ *Lûtfen sayfayı çeviriniz*

Habsburgların hayatından bir yaprak

(Yedinci sayıfadan devam)

olan Rudoff konuldu. On sene sonra bir üçüncü kız evlâdı dünyaya geldi.

Fakat Elizabet bu analığı ile aile hayatından beklediği rahat ve huzuru bulamadı.

1859 senesinde çıkan Fransa ve Sardunyaya karşı talihsiz bir şekilde neticelenen harpten sonra nahif ve narin bünyeli olan imparatoriçenin sıhhati gittikçe bozuldu. Doktorlar kendisine cenupta uzun müddet kalmasını tavsiye ettiler. Elizabet hayret edilecek kadar çabuk iyileşti ve tekrar Viyanaya döndü. Fakat bundan sonra ona saraydaki hayat bir işkence oldu.

Öyle ki hâlâ "Avrupanın en güzel kadını" şöhretini taşıyan Elizabet artık imparatorun yanında görünmez olmuştu. Gitgide en yakın dostlarından bile soğumuştu. Senenin büyük bir kısmını mütemadî bir seyahatle geçirdi. Şarkı, şimali, Afrikayı, Fransayı, İngiltereyi, İsviçreyi, Almanya ve Norveçi dolasıyor, yahut kendi saraylarında oturuyordu.

Meselâ, Korfudaki Abilleon sarayını tamamiyle kendi zevkine göre yaptırmıştı. Bu saray sonradan muvakkat bir zaman için Kayser II nci Vilhelme geçmişti; yahut Laomz'deki Valdesruhe sarayında veya meşhur Macar sarayları Gödöllö'de oturuyordu.

Ata binmeği çok severdi ve bununla meşhur olmuştu.

Bu izdivaç Fransuva Jozef üzerinde ne gibi tesirler bırakmıştır, bilinmez. Çünkü imparator çok çekingen ve kabuğunda yaşardı. Hattâ kendisine en yakın olanlara bile kalbini açmamıştı.

Bu suretle biribirlerinden uzaklaşmaları ve ayrılmaları devam ediyor, lâkin imparator Elizabete karşı olan sevgi ve meylini dürüst ve fasıla vermeyen bir şekilde yaşatıyordu.

İmparatoriçeye hemen her gün yazdığı mektuplarda muhtelif şeylerden bahsediyor, fakat kendisine karşı beslediği sevgisinden dolayı sıhhati hakkında daima malûmat soruyordu.

* * *

İtalya harbinden birkaç sene sonra Elizabetin en sevdiği kızkardeşi Maria tahtını ve vatanını kaybetmişti. Rusyaya karşı açılan harpte ordu kâmilen mağlûp olmuştu. Kraliçe Maria, Sicilya Kralı olan II nci Fransuva ile evli idi. Şimdi ise kocası ile vatanından kaçmağa mecbur olmuştu.

İşte bundan sonra imparator ve imparatoriçenin en yakın akrabalarına, biribiri arkasına felâket darbeleri iniyordu. İmparator Fransuva Jozefin küçük kardeşi Dük Maksimilyan Fransanın yardımı ile Meksikava imparator olmuştu. Fakat müttefikleri onu kendi başına bıraktılar. *Bunun üzerine Maksimilyan düşmanlarının eline geçti ve idama mahkûm olarak kurşuna dizildi.* Zevcesi Belçikalı Prenses Şarlotta da delirdi.

Elizabetin Bavarya Kralı İkinci Lüdvik'e beslediği alâka yalnız merhametten ileri gelmiyordu. Biribirlerinin karakterleri arasında bir yakınlık göze çarpıyordu. 1886 senesinde çıldıran bu Bavarya Kralı Ştahberger gölünde boğularak öldü.

Paris büyük operasında çıkan bir yangında Kral II nci Lüdvikle nişanlısı ve Elizabetin en küçük kızkardeşi Düşes Alenka, alevler arasında diri diri yandı.

Arka arkaya gelen bu felâketler Elizabetin yesini arttırıyordu. Veliahtın ânî bir surette ölümü kendisini çok sarsmıştı:

Veliaht Rodolf 30 yaşında idi. Belçika Prensesi Stefania ile yedi senelik evli idi. Bu izdivaçtan bir kız çocuk dünyaya gelmişti. Buna rağmen mesut olamamışlardı. Daha sonraları oğlu ile imparatorun arası da açılmıştı. Çünkü Rodolf papanın yardımı ile karışımdan boşanmak istemişti. Nihayet 30 Sonkânun 1889 da Meryerling faciası meydana geldi:

Veliaht Rodolf ve sevgilisi Kontes Veçera Meyerling av köşkünde ölü olarak bulundular. Ve bu sır hâlâ aydınlanmamıştır.

Bu vakadan ilk haberdar olan imparatoriçe idi. Müthiş felâket haberini alır almaz imparatorun odasına koştu. İmparatorla Elizabetin aralarında bu esnada ne konuştukları meçhuldür. Elizabet imparatorun yanından ayrılır ayrılmaz akrabalarına ve dostlarına şu telgrafı çekti:

"Derin bir hüzün ve acı bir vazife ile size bildiriyorum. ki oğlumuz Rudolf, Meyerling köşkünde bu sabah kalp sektesinden zannedilen ânî bir ölümle ölü bulundu. Allah hepimize kuvvet versin."

Mayerling faciasından sonra Elizabet hep matem elbiseleri giyiyordu. Yalnız bir defa: o da en küçük kızı evlendiği zaman siyah elbisesini değiştirmişti. Umumiyetle yaşayış tarzına soğuk kalmıştı.

1898 senesinde bir sonbahar günü Genf gölüne gitti. Güzel bir Eylül gününda sayalı bir kadınla bir deniz gezmezi yapmak istemiş, fakat iskeleye doğru giderken, bir anarşist tarafından üzerine hücum edilerek, öldürüldü.

* * *

Bugün hâlâ hayatta olan ve Elizabetin ölümünün yegâne şahidi Kontes Starav bu vakayı şöyle anlatmaktadır:

"Oldukça uzakta bir adamın birisi tarafından kovalanıyormuş gibi ağaçtan ağaca koşarak, gölün kenarından trabzana geçmesini ve oradan doğruca kaldırıma inip üzerimize hücum etmesini gördüm. Gayri ihtiyarî bir adım ileri atarak imparatoriçenin önüne geçtim; kendisine siper oldum. Fakat adam beni haşin bir şekilde itti ve elini ayni saniyede imparatoriçeye kaldırdı. İmparatoriçe yıldırımla vurulmuş gibi yere yıkıldı."

Elizabet sarayının ntanninetikons

Elizabet, saraylının koşup çağırdığı bir arabacının yardımı ile kalkmış ve iskeleye doğru yoluna devam etmişti. Her iki kadın vapura binmiş ve bu arada imparatoriçe tekrar yere yıkılmıştı Titrek bir sesle doktor çağırdı.

Kontes, kaptana koşarak geri dönmesini söyledi. İmparatoriçe oturduğu otele baygın bir halde götürülmüştü; bir daha da kendine gelememiştir. Göğsünde küçük ve üç köşeli bir yara bulunuyordu. Katilin bıçağı ciğerleriyle kalbini parçalamıştı.

Bu feci vakadan sonra Fransuva Jozef garip bir vaziyet arzetmeğe başladı ve bambaşka bir adam oldu. Nihayet şuurunu tamamiyle kaybetti, daha hayatta iken bir nevi masal şahsiyetlerine benzeyen tavırlar gösteriyordu.

İşte Habsburg hanedanının hayatlarından feci bir yaprak.

Dünyanın en zor işlerinden biri

(Altıncı sayıfadan devam)

kazanmakta ve sayıları da günden güne artmaktadır.

Amerikadaki Mağazalar

Avrupa ve Amerikanın en eski mağazası Şikagodadır. Firmanın adı Marşal Field K - o' dur. Bu mağazanın 1925 senesinde yaptığı alış veriş 80 milyon dolardır. Bu mağazada iğne ipliğe, demirden vapura kadar her şey bulunur.

Almanyadaki Mağazalar

Amerikan mağazaları büyük sermayedar gruplar tarafından büyük kazançlar maksadiyle tesis edildikleri halde, Almanyadaki vaziyet başkadır. Almanyada, büyük mağazalar evvelâ, bir tek branşla başlamakla, tedricî surette branşlar çeşitlenmektedir. Büyük mağazaları Almanyada fabrikalar açmış ve ilk önce kendi istihsallerini satmışlardır. Zenginledikçe iş genişlemiş ve branşlar çeşitlenmiştir. Büyük Alman mağazaları ilk önce kumaş yünlü eşyalar satmağa başlamışlar ve tedrici olarak bugünkü modern hale gelmişlerdir.

KURUNa abone olunuz ve abone ediniz

Habsburgların hayatından bir yaprak

imparatoriçe Elizabet ve MAYERLiNG FACiASI

Meyerling faciası kahramanı Rodolfün Belçikalı prens Stefainya ile nişan merasimine ait bir resim.. Soldan sağa: İmparator Fransuva Jozef, Belçika kralı II nci Leopold, imparatoriçe Elizabet, prenses Stefoniya, Dodolf, Belçika kraliçesi Maria Hanritte..

Bavaryada oturan ve çocuk taraftan hayli zengin olan Prens Maksimilyan ve Prenses Ludovikanın ikinci kızları Elizabet gençliğini Ştarnberg gölünün kenarındaki Posenkofen şatosunda geçirdi. Onu yakından tanıyanlar çok cazip bir kız diye tarif ediyorlardı.

Kendine mahsus bir şirinliği ve babası gibi tabiat güzelliklerine karşı derin bir sevgisi vardı.

1853 senesi Ağustosunun bir gününde Elizabet ebeveyni ve büyük ablası ile Işıl şehrine doğru hareket ettiler. Işıl'da genç Avusturya İmparatoru Fransuva Jozef de bulunmaktaydı. Fransuva Jozef, annesinin ısrarı ve arzusu üzerine Elizabetin ablası Helen ile tanışmış ve onunla evlenmek üzere oraya gelmişti.

Fakat bu evlenme plânı hiç umulmadık bir zamanda genç imparator tarafından bozgunluğa uğradı:

Fransuva Jozef Elizabete âşık olmuştu. Ona bir tesadüfün yardımı ile rastlamış idi. Çünkü Elizabet ailesinin üzerinden "çocuk" vasfını hâlâ kaldırmadıklarından ablasının nişan merasimine bile iştirak etmeyecekti.

İmparator bütün müşkülâtlara rağmen Elizabetle evlenmekte katiyen ısrar etmişti, bir gün genç Prensesin bizzat izdivacını resmen talep etmiş ve Elizabetin ana ve babasından muvafakat cevabını alabilmişti.

Nişan merasimi genç imparatorun 23 üncü doğum günü olan 18 Ağustos 1753 te yapıldı. Gelin henüz on altı yaşına basmamıştı.

Fransuva Jozef uzun boylu, narin yapılı, bir adamdı; bununla beraber mahir ve kusursuz bir erkekti. Bismark ondan bahsederken demişti ki:

— Bu 20 yaşındaki ateşli gençte olgun bir liyakat ve azamet vardır. Güzel gözlere maliktir, bilhassa neşeli olduğu zamanlarda; cazibeli bir hal gösteriyor. Bilhassa güldüğü zaman, imparator olmasa idi, onu bu yaşta belki fazla ciddî bulacaktım."

Daha veliaht iken, Mareşal Radezkinin idaresindeki İtalya muharebelerinde büyük bir cesaret göstermişti. Şimdi ise beş senedenberi Avrupanın en eski hanedanının başı ve Avusturya - Macaristan imparatoru idi. Şarlman'danberi mukaddes Roma imparator ve krallarının taşımış olduğu çok kıymettar bir taç hazinesinde duruyordu.

İşte Elizabet Fransuva Jozefe bu sıralarda rastlamıştı. Krimlild Atzel şatosunda nasıl tâ Macaristana gitmiş ise, Elizabet te onun gibi 1854 senesinin ilkbaharında, durgun Tuna nehrinin sularında süzülen güzel bir vapurla Viyanaya gelmişti. Nikâh merasimi ayni sene Teşrinievvel ayı içinde yapıldı.

Elizabetin hayatı sona erdikten senelerce sonra bile imparator gelinin Parise gelişini ve o parlak merasimleri hâlâ hatırlamaktaydı.

İlk senelerde mesut çift imparatorluğun muhtelif mıntakalarına, Körte, Tirole, ve Macaristana seyahatler yaptı. Bunu müteakip Fransuva Jozef ile Elizabet arasında bir soğukluk husule geldi. Bu soğukluk zaman geçtikçe genişledi ve bu geçimsizlik birçok krizler geçirdi. Hattâ biribirlerini boşamak raddelerine bile vardılar.

Başlangıçta mesut gibi görünen bu evlenme, —ki böyle bir nikâh o zamanki hükümdar saraylarında pek nadirattandı— sonunda feci bir akıbete uğradı.

Avrupa efkârumumiyesinde bu hal birçok dedikoduları mucip olmuştu. Bütün bunlar, umumiyetle saray vakaları ve dedikodularından ibaretti, fakat bu dedikodular o kadar dal budak salmıştı, nihayet tarihî neticeler bile vermeğe sebep olmuşlardı.

Arşidük Rodolf, Kral ve Prenses Mari Antuvanet...

Her ince duygulu kadınlara olduğu gibi, Elizabete de 'balayı" ilâhî bir aşk ilham etmişti. Bu hislerin tesiri altında kalan Elizabet hayatını tehlikeli değişmelere vardırmıştır. Bundan maada fanteziye karşı da büyük bir meyli vardı. Bir imparator karısının alacağı hallere ve tabiatlere alıştırılmış ta değildi. İşte bunlardan dolayı bütün hayatı daimî bir hüzün ve inkisar içinde geçmiştir. Saadet nasıl bahtiyar insanlara ait bir şeyse, Elizabetin hayat yolu da ıstırap ve trajedik vakalarla dolu bir akışla geçmişti.

1855 senesi Martında bir kız çocuğu dünyaya getirdi. Bu çocuk yaşamadı; iki sene sonra gözlerini hayata kapadı. Fakat, ertesi sene bir kız çocuğu ve onu müteakip te bir erkek çocuk daha doğurdu.

Bu erkek çocuğa vaftiz yapılarak Habsburg hanedanından birinin ismi

(Sonu Onuncu sayıfada)

Bir Kadın Tokadı

İngiliz Hikâyesi

Çeviren: Vir Gül

Plâja yakın güzel bir köşkü vardı, köşkten plâja kadar bir bahçe uzanıyor ve bahçedeki yol ta deniz kenarına kadar iniyordu

Kocası sokağa çıkmak üzere giyiniyordu. Loiz:

— Bir şey söyliyeceğim, Çarli, dedi.

Çarli, aynada kıravatını bağlarken, başını çevirmeksizin:

— Söyle, dedi.

Fakat Loiz susmuştu. Bunun üzerine, kocası, aynadan ona baktı: Başını önüne eğmiş, düşünceli düşünceli durduğunu gördü.

Bu sefer arkasına dönerek:

— Söyle, ne var? dedi.

Loiz, avağa kalkıp kocasına doğru bir iki adım atarak:

— Dün akşamı söyliyeccktim ya, söyleyemedim... Tanıdığım bir kadına söz vermişsin...

— Tanıdığım bir kadın mı? Kim bu?

— Kim olacak, Misis Vayola... Bu pazar size geleceğiz, diye söz vermişsin...

— Ha! Evet... Unutmuştum...

— Evet. unutursun tabiî... Kendisini benimle tanıştırmayı unuttuğun gibi... Fakat, Paristen gelir gelmez hemen gidip kendisini görmeyi unutmamışsın...

— Paristen daha yeni geldi... Seninle tanıştıracak vakit olmadı ki. Kendisini geçen gün yolda gördüm. Plâja yakın bir köşk tutmuş. Pazara geliriz, dedim; çok memnun oldu. Beklevor...

— Gideceğim zannediyorsan aldanıyorsun! Hemen şimdi telefon edip gelemiyeceğimizi söyliyeceğim... Bizi evine istiyorsa daveti bana yapması lâzımdı. Sonra, sen nasıl oluyor da bana sormadan söz veriyorsun?... Ben gitmeyorum işte...

Çarli, karısının söylediklerini dinlerken gene aynanın önünde kıravatı ile meşguldü. Sonra yeleğini sırtına geçirdi, gene arkasına bakmadan ceketini giydi. Bu sırada karısı son sözlerini söylemiş ve hiddetli bir hareketle, suçlarını arkasına doğru atarak, geri dönmüş, pencereye doğru gitmişti.

Çarli de, ceketinin önünü iliklerken kapıya doğruldu ve:

— Ben yalnız giderim, dedi.

Loiz birdenbire arkasına döndü ve kocasına doğru koştu. Tam kapıdan çıkmak üzere iken kollarından tuttu:

— Çarli! Darıldınsa..?

— Hayır, karıcığım... Yalnız, bırak beni şimdi. İşe geç kaldım. Gideyim de saat birde gelirim, konuşuruz...

Çarli, kadınların çok sevdiği tip bir erkekti. Loiz onunla evlenirken, mazisi macera dolu bir erkekle evlendiğini biliyordu. Fakat, sonra öğrendi ki, Çarli kadınları, güzel bir sanat eserini seven bir insan hissiyle seviyordu.

Çarli, kadınların yanında bulunmaktan hoşlanırdı ve belki erkek arkadaşlarından fazla kadın tanıdıkları vardı. Fakat, Loiz kocasının, bu kadınların yalnız sohbetinden hoşlandığını da bilirdi. Ve gene biliyordu ki, Çarli onu çok seviyordu. Fakat, Çarli de, karısının kendisini çok sevmesinden dolayı gurur duyan bir erkekti...

Loiz seviyor ve.. kıskanıyordu. En fazla kıskandığı da Misis Vayola idi. Bu, Turova efsanesindeki Yunanlı güzel Elena ile, geçen asrın Madam Pompadur'u ve bu asrın Mey Vest'inden mürekkep bir kadındı. Oldukça yaşlı idi de: Kırk yaşında kadar vardı. Çarlinin, bekârken bu kadınla sıkı dostluğu olduğunu işitmişti. Evlendikten sonra, Vayola ile tanışmak istemişti, fakat kadın Pariste bulunuyordu. Ve işte şimdi Paristen gelmiş ve kocası varın, onunla beraber, bu kadının köşküne gitmek istevordu. Hattâ, kendisi gitmezse, yalnız gideceğini söyleyordu...

Kocasının yalnız gitmesine razı olabilir miydi? Hayır!...

O günkü cumartesi günü, öğleden sonra Çarli eve geldiği zaman, karısını kır kıyafetinde buldu; bir yandan da paketleri ve çantaları hazırlayordu.

— Mayoları aldın mı?

Loiz, gülümsemeye çalışarak:

— Ben daha bu havada denize girmem, dedi.

— Ben girerim... Benim mayomu koy çantaya. Sonra, arkana giymek için kalınca bir şey al: Vayolanın kotrası ile denizde gezerken üşürsün..

— Ben kotra ile denize falan çıkacak değilim...

— Öyleyse külotunu al: Vayolanın atları var, at gezintisi yaparsın...

Loiz, hiç cevap vermedi. Çantaları kendi bildiği gibi yerleştirmekte devam etti. Sonra:

— Bu kadına da şaşıyorum, dedi: Kırk yaşında karı, sporunda, gezmesinde, eğlenmesinde...

Çarli, gayet tabiî bir hareketle başını salladı:

— Evet, dedi, çok sporcu bir kadındır. Bak göreceksin... Ve anlayacaksın ki, onu kıskanmakta hiç hakkın yok... O sevdiğim değil, hoşuma giden, beğendiğim bir kadındır... Onunla iyi bir arkadaşlığımız vardır ve hepsi bu kadar...

Vayola'nın plâja yakın güzel bir köşkü vardı. Köşkten plâja kadar bir bahçe uzanıyor, bahçedeki bir yol ta deniz kenarına kadar iniyordu.

Vayola onları —daha doğrusu Çarliyi— sevinerek karşıladı. Çarli onu karısını takdim ettiği zaman:

— Memnun oldum, dedi, tebrik ederim. Çarli: Güzel bir karın var. İki sene evvel bana tarif ettiğinden pek daha güzel...

Loiz, bu yarı Elena, yarı Madam Pompadur ve yarı Mey Vest kadının bu serbest konuşması karşısında evvelâ hayret etti: Ne lâubali kadındı bu böyle!

Bununla beraber Vayolada Loizi kıskanan bir kadın hali yoktu. Kendisine karşı gayet samimî davranmış, hattâ, bizzat kocasına, onun çok güzel olduğunu söylemişti... O halde bu, Çarlinin dediği gibi kocasının bir arkadaşı idi ve aralarında arkadaşlıktan başka bir şey yoktu...

Yemeği üçü beraber yediler. Yemekten sonra Vayola, her zamanki öğle uykusunu uyumağa çekildiği zaman, karı koca yalnız kaldılar ve bahçede dolaşmağa başladılar.

Loiz memnun görünüyordu. Bir aralık kocasına dönerek:

— Hakkın varmış, dedi. Vayola iyi bir kadınmış...

— Ben sana demedim mi...

Kararlaştırdıkları gibi, bir saat sonra Vayola onları plâjda buldu. Kendisi mayosnuu giymiş, arkasına da bir kap almış gelmişti. Loize sordu:

— Denize girmiyor musunuz?

— Bu mevsimde girmem... Sular soğuktur...

— Ne yapalım... Sizin için suları ısıtacak değilim ya...

Bundan sonra bir kahkaha attı ve koşa koşa deniz kenarına giderek sulara atıldı.

Çarli, karısına tatlı bir gülüşle bakarak:

— Müsaade edersen ben de gideyim, dedi.

Loiz, kocasına: "Peki" demeden evvel bir an düşündü, sonra:

— Olur, dedi. Fakat ben de geliyorum...

Çarli hayret etti:

— Hani denize girmiyordun? Zaten mayon yok...

Loiz, kurnaz görünmeğe çalışan ve biraz gurur taşıyan bir gülüşle:

— Mayomu almıştım, dedi...

Çarli şaşırdı. Fakat, biraz sonra denize Çarli ile beraber karısının da girdiğini gören Vayola her halde hepsinden fazla şaşırmıştı.

Yalnız uzun müddet yüzdükten sonra, Çarli ile Vayola, biraz ilerdeki kotraya gitmek istedikleri zaman Loiz:

— Ben sahile döneceğim, dedim. Kumlara yatıp dinlenmek isteyorum.

Bunları söylerken kocasına bakıyordu. İstiyordu ki kocası da kendisiyle beraber gelsin... Hayır, Çarli Vayola ile beraber kotraya çıkmağı tercih etmişti.

Şimdi Loiz sahilde, bir kayanın üzerine oturmuş, kotraya bakıyordu. Kotrada Çarli yelkenleri açmağa uğraşıyordu; Vayola da öne geçmişti...

Loiz gözlerinin önünde, kocası ile bir yabancı kadının, bir kotrada uzaklaştıklarını gördü...

Kendisi dönmüş, köşke gelmişti. Büyük salona girdi ve geniş bir kanapenin üzerine uzandı... Büyük bir sinir buhranı içinde idi: Ne olduğunu bilmiyordu, ne yapacağını bilmiyordu.

Ne kadar zaman geçtiğinin de farkında olmadı: Yalnız, salondaki büyük saatin birkaç kere çaldığını işitti. Sonra açık pencereden içeriye serince bir rüzgârın girdiğini hissetti: Akşam oluyordu. Daha sonra havanın kararduğını gördü ve nihayet...

Dışardan ayak sesleri... Merdivene çıkanlar... Hayır, merdivenden yukarı bir kişi çıkıyordu ve bu ayak sesleri bir kadının geldiğini haber veriyordu.

Gelen, hakikaten, Vayola idi Loiz, uzandığı yerden doğruldu. O zaman, salonun karanlık olduğunu farketti. Vayola kendisini görünce:

— A! Siz burada mıydınız? dedi. Çarli sizi arayor. Deniz kenarında bulamayınca o kadar korktu ki! Ben "Belki eve gitmiştir" dedim ve buraya geldim. O da plâj gazinosuna bakmağa gitti... Şimdi neredevse gelir...

Vayola hiç bir cevap vermeyen ve hiç bir harekette bulunmamış olan Loizin yanına oturdu ve kolunu boynuna atarak:

— Yazık, dedi, canımız sıkıldı... Burada hiç eğlenemediniz... Keşki kocanızı yalnız bırakaydınız gelsin..

Loiz, birdenbire doğruldu ve ateş saçan gözleriyle karşısındaki kadına baktı:

— Teessüf ederim, dedi, bunu bana siz mi tavsive ediyorsunuz? Sizin gibi bir kadına, bir karı kocayı ayırmağa çalışmak yakışır mı? Ben buraya kocamla beraber geldimse, onu sizden kurtarmak için geldim...

Vayola, gene o şeytanca gülüşü ile bir kahkaha attı:

— Hahha! Onun için kocanı benim kollarıma bırakıp gittin ya!...

Loiz artık ne olmuştu! Kendini kaybetti ve.. Vayolanın suratına bir tokat attı...

Bu ani hareketten sonra gözlerini açan iki kadın karşılarında Çarlivi gördüler. İçeri giren Çarli elektriği yaktı.

Vayola, ayağa kalkmış ve hiddetle Loize doğru yürüyordu. Fakat. Çarlinin içeri girdiğini görünce durdu ve:

— Siz kocanızı benden kurtarmağa geldiğinizi söylüyordunuz; fakat. şimdi kocanız sizi benden kurtardı.

O akşam karı koca Misis Vayolanın

Lûtfen sayfayı çeviriniz